

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

COMPTE RENDU INTÉGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMMISSION DE LA SANTÉ PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU RENOUVEAU DE LA
SOCIÉTÉ

COMMISSIE VOOR DE VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

mardi

03-02-2004

Soir

dinsdag

03-02-2004

Avond

<i>cdH</i>	<i>centre démocrate Humaniste</i>
<i>CD&V</i>	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
<i>ECOLO</i>	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
<i>FN</i>	<i>Front National</i>
<i>MR</i>	<i>Mouvement réformateur</i>
<i>N-VA</i>	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>
<i>PS</i>	<i>Parti socialiste</i>
<i>sp.a-spirit</i>	<i>Socialistische Partij Anders – Sociaal progressief internationaal, regionalistisch integraal democratisch toekomstgericht</i>
<i>VLAAMS BLOK</i>	<i>Vlaams Blok</i>
<i>VLD</i>	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>

<i>Abréviations dans la numérotation des publications :</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties :</i>	
<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Document parlementaire de la 51e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	<i>DOC 51 0000/000</i>	<i>Parlementair document van de 51e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
<i>QRVA</i>	<i>Questions et Réponses écrites</i>	<i>QRVA</i>	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
<i>CRIV</i>	<i>version provisoire du Compte Rendu Intégral (couverture verte)</i>	<i>CRIV</i>	<i>voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
<i>CRABV</i>	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	<i>CRABV</i>	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
<i>CRIV</i>	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes)</i>	<i>CRIV</i>	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen)</i>
	<i>(PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>		<i>(PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
<i>PLEN</i>	<i>séance plénière</i>	<i>PLEN</i>	<i>plenum</i>
<i>COM</i>	<i>réunion de commission</i>	<i>COM</i>	<i>commissievergadering</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>	<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>
<i>Commandes :</i>	<i>Bestellingen :</i>
<i>Place de la Nation 2</i>	<i>Natieplein 2</i>
<i>1008 Bruxelles</i>	<i>1008 Brussel</i>
<i>Tél. : 02/ 549 81 60</i>	<i>Tel. : 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax : 02/549 82 74</i>	<i>Fax : 02/549 82 74</i>
<i>www.laChambre.be</i>	<i>www.deKamer.be</i>
<i>e-mail : publications@laChambre.be</i>	<i>e-mail : publicaties@deKamer.be</i>

SOMMAIRE

Question de Mme Françoise Colinia au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les consultations trop tardives en matière de polyarthrite rhumatoïde" (n° 1121)	1
<i>Orateurs: Françoise Colinia, Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique</i>	
Question de Mme Karin Jiroflée au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'importance de soins psychiques adaptés en tant qu'élément essentiel d'une gestion intégrale de la qualité dans les hôpitaux et les maisons de repos" (n° 1139)	2
<i>Orateurs: Karin Jiroflée, Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique</i>	
Question de Mme Colette Burgeon au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le premier rapport d'activités de l'AFSCA" (n° 1143)	3
<i>Orateurs: Colette Burgeon, Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique</i>	
Questions jointes de	5
- Mme Karin Jiroflée au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les homosexuels et le don de sang" (n° 1192)	5
- Mme Annelies Storms au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les facteurs de risques liés au don de sang" (n° 1286)	5
<i>Orateurs: Karin Jiroflée, Annelies Storms, Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique</i>	
Questions jointes de	9
- Mme Dominique Tilmans au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la contamination du saumon d'élevages européens" (n° 1227)	9
- Mme Catherine Doyen-Fonck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les risques pour la santé liés à la consommation de saumon" (n° 1457)	9
<i>Orateurs: Dominique Tilmans, Catherine Doyen-Fonck, Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique</i>	
Question de Mme Karin Jiroflée au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les soins à domicile dans le cadre de l'oncologie infantile" (n° 1234)	15
<i>Orateurs: Karin Jiroflée, Rudy Demotte, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique</i>	
Question de M. Yves Leterme au ministre des	19

INHOUD

Vraag van mevrouw Françoise Colinia aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de te laattijdige opsporing van reumatoïde polyartritis" (nr. 1121)	1
<i>Sprekers: Françoise Colinia, Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid</i>	
Vraag van mevrouw Karin Jiroflée aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het belang van een adequate geestelijke zorg als wezenlijk onderdeel van integrale kwaliteitszorg in ziekenhuizen en rusthuizen" (nr. 1139)	2
<i>Sprekers: Karin Jiroflée, Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid</i>	
Vraag van mevrouw Colette Burgeon aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het eerste activiteitenverslag van het FAVV" (nr. 1143)	3
<i>Sprekers: Colette Burgeon, Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid</i>	
Samengevoegde vragen van	5
- mevrouw Karin Jiroflée aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "homo's en bloed geven" (nr. 1192)	5
- mevrouw Annelies Storms aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de risicofactoren bij het geven van bloed" (nr. 1286)	5
<i>Sprekers: Karin Jiroflée, Annelies Storms, Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid</i>	
Samengevoegde vragen van	9
- mevrouw Dominique Tilmans aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de besmetting van in Europa gekweekte zalm" (nr. 1227)	9
- mevrouw Catherine Doyen-Fonck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de gezondheidsrisico's bij het eten van zalm" (nr. 1457)	9
<i>Sprekers: Dominique Tilmans, Catherine Doyen-Fonck, Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid</i>	
Vraag van mevrouw Karin Jiroflée aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "thuiszorg in de kinderoncologie" (nr. 1234)	15
<i>Sprekers: Karin Jiroflée, Rudy Demotte, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid</i>	
Vraag van de heer Yves Leterme aan de minister	19

Affaires sociales et de la Santé publique sur "les banques de sang de cordon" (n° 1284)

Orateurs: **Yves Leterme, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de navelstrengbloedbanken" (nr. 1284)

Sprekers: **Yves Leterme, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Question de M. Jo Vandeurzen au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les médecins flamands actifs aux Pays-Bas" (n° 1301)

Orateurs: **Jo Vandeurzen, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "Vlaamse artsen in Nederland" (nr. 1301)

Sprekers: **Jo Vandeurzen, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

Question de Mme Françoise Colinia au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la toxicité de certains emballages de denrées alimentaires" (n° 1389)

Orateurs: **Françoise Colinia, Rudy Demotte**, ministre des Affaires sociales et de la Santé publique

Vraag van mevrouw Françoise Colinia aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de toxiciteit van sommige verpakkingen van voedingsmiddelen" (nr. 1389)

Sprekers: **Françoise Colinia, Rudy Demotte**, minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid

COMMISSION DE LA SANTE
PUBLIQUE, DE
L'ENVIRONNEMENT ET DU
RENOUVEAU DE LA SOCIETE

COMMISSIE VOOR DE
VOLKSGEZONDHEID, HET
LEEFMILIEU EN DE
MAATSCHAPPELIJKE
HERNIEUWING

du

van

MARDI 3 FEVRIER 2004

DINSDAG 3 FEBRUARI 2004

Soir

Avond

Les questions et interpellations commencent à 18.43 heures.

Président: M. Yvan Mayeur.

De vragen en interpellaties vangen aan om 18.43 uur.

Voorzitter: de heer Yvan Mayeur.

01 Question de Mme Françoise Colinia au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les consultations trop tardives en matière de polyarthrite rhumatoïde" (n° 1121)

01 Vraag van mevrouw Françoise Colinia aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de te laattijdige opsporing van reumatoïde polyarthritis" (nr. 1121)

01.01 **Françoise Colinia** (MR): Il résulte d'une enquête effectuée en juillet 2003 par un laboratoire pharmaceutique que la polyarthrite rhumatoïde est souvent décelée beaucoup trop tardivement: 47% des patients consultent le médecin entre six mois et un an après l'apparition des premiers symptômes, 24% après deux ans. La polyarthrite rhumatoïde peut conduire à des douleurs insupportables, à des interventions chirurgicales, même à une limitation de la mobilité, in fine à une forme d'incapacité majeure. Or, d'après les spécialistes, plus on la prend en charge rapidement, plus vite on peut être soigné. Un retard de quelques mois dans l'administration d'un premier traitement efficace ne se rattrape jamais.

01.01 **Françoise Colinia** (MR): Reumatoïde polyarthritis, die tot een sterke vorm van ongeschiktheid kan leiden, wordt vaak te laat vastgesteld. Zou niet aan een vroegtijdige opsporing kunnen worden gedacht en zou de bevolking niet kunnen worden geïnformeerd zodat deze pathologie tijdig wordt behandeld?

Chez certains patients, les premiers symptômes apparaissent avant l'âge de trente ans. C'est donc une maladie qui peut être décelée très tôt et traitée. Pourrait-on prendre des mesures propres à favoriser une détection précoce de cette pathologie, notamment par une information à la population?

01.02 **Rudy Demotte**, ministre: Je vais vous lire ma réponse qui sera très courte. Il m'appartient de vous rappeler que malheureusement, l'information aux patients est une compétence qui relève des Communautés et non du fédéral.

01.02 **Minister Rudy Demotte**: Het informeren van de patiënten behoort tot de bevoegdheden van de Gemeenschappen.

01.03 **Françoise Colinia** (MR): J'aurais dû y penser.

01.03 **Françoise Colinia** (MR): Ik had eraan moeten denken.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

02 Vraag van mevrouw Karin Jiroflée aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het belang van een adequate geestelijke zorg als wezenlijk onderdeel van integrale kwaliteitszorg in ziekenhuizen en rusthuizen" (nr. 1139)

02 Question de Mme Karin Jiroflée au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "l'importance de soins psychiques adaptés en tant qu'élément essentiel d'une gestion intégrale de la qualité dans les hôpitaux et les maisons de repos" (n° 1139)

02.01 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, morele, filosofische en godsdienstige bijstand of geestelijke zorg zouden wij kunnen omschrijven als hulpverlening aan en begeleiding van de mens in fundamentele vragen rondom zingeving, leven, ziekte en dood, gegeven vanuit en op basis van levensbeschouwing en/of geloof.

Geestelijke zorg dient volgens mij beschouwd te worden als een geïntegreerd onderdeel van zorgverlening binnen de instellingen. Bij die instellingen denk ik aan ziekenhuizen, rusthuizen en verzorgingstehuizen. Het is een algemeen aanvaard principe dat geestelijke zorg behalve een recht ook een noodzaak is. De toestand van de patiënt en zijn ontheemding door opname stellen hem of haar voor lichamelijke, psychosociale en vaak ook geestelijke problemen, waaraan vanuit de instelling zorg besteed zou moeten worden. Nochtans gaat er met die geestelijke zorg als onderdeel van een integrale kwaliteitszorg een en ander fout.

Eerst en vooral bestaat er een verschil in regelgeving tussen RVT's en ROB's enerzijds en ziekenhuizen anderzijds.

Ten tweede, in de huidige regelgeving zit er een ongelijkheid ingebakken tussen statuten van de verschillende vertegenwoordigers van levensbeschouwingen die de geestelijke zorg moeten verstrekken.

Ten derde, wij merken dat de regelgeving in de praktijk niet altijd voldoet of niet altijd wordt toegepast door de instellingen. Er zijn regelmatig problemen met de aanbieding van het keuzeformulier, met de tekst van het keuzeformulier die niet correct degene van de regelgeving is en met vertegenwoordigers van levensbeschouwingen, die niet of te laat worden opgeroepen.

Mijnheer de minister, in dat verband heb ik een aantal vragen.

Ten eerste, weet u dat er verschillende regelgevingen bestaan tussen de ROB's, de RVT's en de ziekenhuizen? Ik vraag mij af of u vindt dat dit van een samenhangend beleid getuigt.

Ten tweede, weet u ook dat er verschillen in statuten bestaan tussen verschillende levensbeschouwingen? Vindt u dat een gezonde situatie?

Ten derde, bent u op de hoogte van het feit dat de regelgeving vaak niet of verkeerd wordt toegepast? Hebt u daar een oplossing voor?

02.02 Minister **Rudy Demotte**: Mevrouw Jiroflée, de bestaande ziekenhuisreglementering enerzijds en de reglementering betreffende de RVT's anderzijds waarborgen op identieke wijze naar gelang van de vrije keuze van de patiënt of de rusthuisresident niet alleen de toegang tot de morele consulenten, de lekenconsulenten en de religieuze begeleiders, maar ook het klimaat en de faciliteiten

02.01 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): L'assistance morale, philosophique et religieuse constitue à la fois un droit et une nécessité et doit faire partie intégrante de la prise en charge dans des institutions comme les hôpitaux et les maisons de repos et de soins. Un certain nombre de problèmes se posent en la matière.

Les MRS (maisons de repos et de soins) et les MRPA (maisons de repos pour personnes âgées), d'une part, et les hôpitaux, d'autre part, font en effet l'objet d'une réglementation différente. Les représentants des différentes conceptions philosophiques ne possèdent pas le même statut. Enfin, ces différentes institutions n'appliquent pas toujours la réglementation correctement, de sorte que la liberté de choix de l'intéressé se trouve compromise. Le ministre a-t-il connaissance de cet état de choses? Envisage-t-il de prendre des mesures?

02.02 Rudy Demotte, ministre: La liberté de choix d'un patient ou d'un pensionnaire d'une maison de repos est garantie de manière identique par la réglementation sur les hôpitaux et la réglementation

aangepast aan de door de consultants te vervullen opdracht. In beide types van instellingen is de volledige vrijheid van filosofische, religieuze en politieke overtuiging gewaarborgd.

Wat de rusthuizen betreft, herinner ik eraan dat de normen worden opgesteld door de Gemeenschappen en Gewesten en dus niet onder mijn bevoegdheid ressorteren.

Ik signaleer tevens dat het statuut van de morele consultants, de lekenconsultanten en de religieuze begeleiders door andere instanties wordt bepaald. Aangaande dat laatste punt moet men weten dat de controle op de naleving van de normen tot de bevoegdheid van de Gemeenschappen en Gewesten behoort en dat het dus die instanties zijn die op de hoogte worden gebracht van eventuele inbreuken. Niettemin zou de vraag ook in het kader van de interministeriële conferentie kunnen worden behandeld.

02.03 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord. Er is hier inderdaad een moeilijkheid inzake bevoegdheden. Het is echter zo dat de recente regelgeving onder meer van minister Busquin kwam, dus van het federale niveau.

02.04 Minister Rudy Demotte: Maar de defederalisering van de bevoegdheden kwam daarna.

02.05 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Inmiddels is er evenwel geen nieuwe regelgeving. Blijkbaar hebben de Gewesten nagelaten om daar iets aan te doen.

02.06 Minister Rudy Demotte: Zij zouden dat nu moeten doen.

02.07 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Ja.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

03 Question de Mme Colette Burgeon au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "le premier rapport d'activités de l'AFSCA" (n° 1143)

03 Vraag van mevrouw Colette Burgeon aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "het eerste activiteitenverslag van het FAVV" (nr. 1143)

03.01 Colette Burgeon (PS): Monsieur le président, monsieur le ministre, le premier rapport de l'AFSCA (Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire) traite des activités des différents services de l'agence alimentaire pour l'année 2002. Pour la première fois, nous disposons d'une concentration de tous les contrôles, inspections et résultats des analyses officielles de l'ensemble de la chaîne alimentaire belge.

L'Agence fédérale pour la sécurité de la chaîne alimentaire trouve maintenant son rythme de croisière et, malgré certaines imperfections, son rapport est remarquable. On peut cependant relever que les responsabilités sont encore trop diluées. Le concept de la qualité alimentaire demeure l'affaire de plusieurs autorités fédérales. Ainsi, la composition des aliments, le contrôle des poids échappent à l'agence. La part de contrôle est plus importante dans le

relative aux MRS. Les normes applicables aux maisons de repos relèvent par ailleurs de la compétence des Communautés. Il en va de même pour le statut des conseillers moraux et des assistants laïques et religieux.

02.03 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): La réglementation la plus récente en la matière émane pourtant d'un ministre fédéral.

02.04 Rudy Demotte, ministre: Cette compétence a ensuite été transférée aux Communautés.

02.05 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Elles n'ont manifestement pris aucune nouvelle initiative. Il est temps qu'elles en prennent.

03.01 Colette Burgeon (PS): In het eerste verslag van het FAVV wordt een overzicht gegeven van alle controles, inspecties en resultaten van de officiële analyses voor de hele Belgische voedselketen. Dit document is opmerkelijk maar de verantwoordelijkheden zijn nog te veel verwaterd. Precies die verwatering die naar aanleiding van de problemen die tot de oprichting van de dioxinecommissie hebben geleid werd aangeklaagd.

secteur primaire que sur les produits finis offerts aux consommateurs et de nombreux pans de la sécurité alimentaire sont encore ignorés, comme la qualité hygiénique dans le secteur horeca, les températures de conservation dans les points de vente ou encore la migration de substances des emballages vers les aliments. Or, c'est précisément cette dilution que nous avons reprochée quand nous avons connu tous ces problèmes et que la commission "Dioxine" s'est créée à la Chambre.

Objectivement, comme le constate le magazine "Test-Achats", le rapport met clairement en évidence divers points noirs, comme la présence toujours importante de graisses et d'huiles recyclées dans les aliments pour animaux. La proportion d'aliments contaminés par des salmonelles ou listeria, le manque évident de sensibilisation à l'hygiène dans les cuisines de collectivité, etc. Peu d'informations étant fournies quant aux décisions réelles prises en cas d'infraction - beaucoup de mises en garde mais très peu de sanctions - ne faudrait-il pas renforcer les contrôles et éventuellement les mesures répressives pour ceux qui enfreignent la loi. Que proposez-vous en la matière?

N'y a-t-il pas lieu de rendre plus de cohérence et d'unité aux compétences de l'Agence pour lui permettre de gérer tous les facteurs responsables de notre sécurité alimentaire? Enfin, ne conviendrait-il pas également de réclamer davantage d'attention à la qualité des denrées alimentaires présentées au consommateur tant dans les points de vente que sur les lieux de consommation?

03.02 Rudy Demotte, ministre: Madame la députée, selon l'adage "qui cherche trouve", l'Agence alimentaire a en effet mis en évidence des points faibles au sein de la chaîne alimentaire. Toute irrégularité reçoit une suite proportionnelle à l'importance de l'infraction et tient compte des antécédents de l'opérateur concerné. Conformément aux dispositions de l'arrêté royal du 22 février 2001 qui organise les contrôles effectués par l'AFSCA, l'agent qui constate l'infraction peut dresser un avertissement au contrevenant précisant un délai au terme duquel il doit être mis fin à l'infraction.

Cette procédure est appliquée dans le cas d'infractions mineures qui constituent la majorité des constatations. Si l'infraction est plus grave ou s'il venait à être constaté qu'il y a récidive, l'agent peut dresser procès-verbal et si nécessaire même saisir la marchandise litigieuse. Sur cette base, une amende administrative qui éteint l'action publique peut être proposée au contrevenant. Si l'infraction est particulièrement grave ou encore en cas de non-paiement de l'amende, le PV est alors transmis au procureur du Roi.

Ce système me paraît efficace et dissuasif et permet de ne pas encombrer les parquets et tribunaux avec des affaires mineures qui seraient, étant donné l'arriéré judiciaire - je le crains - classées sans suite. L'AFSCA effectue actuellement un exercice qui vise à rendre plus objectif et plus harmonieux le suivi des infractions au sein des unités provinciales de contrôle. A titre d'information, des amendes administratives pour un montant de 588.510 euros ont été perçues en 2003.

Pour ce qui concerne les compétences de l'AFSCA, celles-ci ont été définies au départ par la loi du 4 février 2000 ayant pour objectif la

In het verslag worden diverse minpunten in de verf gezet. Aangezien wij over weinig informatie beschikken omtrent de beslissingen die in geval van overtreding worden getroffen, vraag ik me af of het niet aangewezen zou zijn om de controles op te voeren en eventueel de repressieve maatregelen te verstrengen.

Het lijkt me wenselijk de bevoegdheden van het Agentschap coherenter te maken, zodat het over alle factoren die bepalend zijn voor onze voedselveiligheid kan waken. Moet niet meer aandacht worden gevraagd voor de kwaliteit van de voedingsmiddelen?

03.02 Minister Rudy Demotte: Het FAVV bracht inderdaad een aantal zwakke schakels in de voedselketen aan het licht.

Wanneer een kleine overtreding wordt vastgesteld, kan de beambte een verwittiging richten aan de overtreder, waarbij een termijn wordt toegekend om een eind te maken aan de overtreding. Gaat het om een ernstiger overtreding of om een geval van recidive, dan kan hij proces-verbaal opstellen en desgevallend beslag leggen op de betwiste goederen. Er kan de overtreder een administratieve boete worden voorgesteld. Indien het om een zeer ernstige overtreding gaat of indien de boete niet wordt betaald, wordt het PV aan de procureur-generaal overgezonden.

Dankzij dit doeltreffend systeem worden de parketten en rechtbanken niet nodeloos overbelast.

Momenteel werkt het FAVV aan

sécurité de la chaîne alimentaire et la qualité des aliments en vue de protéger le consommateur. On s'est très vite rendu compte qu'il fallait assurer une meilleure cohérence et une plus grande efficacité des contrôles et la loi de base permettait au Roi de confier à l'agence des missions complémentaires dans ce but. C'est ce qui fut fait par un arrêté royal pris le 16 novembre 2001, qui a rendu l'AFSCA compétente notamment pour divers contrôles plutôt liés à la qualité des produits ou aux maladies des plantes ou des animaux n'ayant pas d'impact évident sur la santé du consommateur.

Il est cependant exact, comme le soulignait "Test-Achats", que certains contrôles non liés à la sécurité alimentaire sont du ressort d'autres instances. Ainsi, le SPF Economie est compétent pour la composition des aliments, pour la métrologie. Il n'y avait pas de volonté du législateur de transférer à l'AFSCA ce type de contrôle, mais ce n'est pas de nature à mettre en péril la sécurité de la chaîne alimentaire; le regroupement de larges compétences de contrôle au sein de notre agence est d'ailleurs souligné très favorablement par l'Office alimentaire et vétérinaire de la Commission européenne. Il ne faut pas oublier non plus que certaines communes sont aussi habilitées à effectuer des contrôles des denrées alimentaires ou du secteur horeca en complément au programme de l'AFSCA.

Quelques communes importantes disposent de services et même de laboratoires à cette fin.

À la suite de la crise de la dioxine, des efforts particuliers ont été développés pour contrôler sévèrement le secteur de l'alimentation animale, ce qui est particulièrement important vu sa position en amont de la chaîne alimentaire. Ainsi, la mise en place d'un système de bonnes pratiques de fabrication et de contrôle par ce secteur devrait permettre dans un avenir proche d'alléger quelque peu les tâches qui ont été confiées à l'Agence et de les redéployer sur les denrées alimentaires et les points de distribution les plus proches du consommateur. Voilà qui me semble esquisser rapidement le rapport d'activités de l'Agence.

een meer objectieve en meer harmonieuze follow-up van de overtredingen.

Men heeft zeer snel vastgesteld dat de coherentie van de bevoegdheden van het FAVV en de controles moesten geoptimaliseerd worden. Een koninklijk besluit van 16 november 2001 heeft dus de bevoegdheden van het Agentschap uitgebreid. Sommige controles die geen verband houden met de veiligheid van de voedselketen ressorteren onder andere instanties. Maar dit zal de veiligheid van de voedselketen niet in het gedrang brengen.

Er werden aanzienlijke inspanningen geleverd om de sector van de diervoeders streng te controleren. De invoering van een gedragscode in deze sector zou de taak van het Agentschap moeten verlichten, zodat het zijn aandacht opnieuw kan toespitsen op de voedingsmiddelen en de distributiepunten die zich het dichtst bij de consument bevinden.

03.03 Colette Burgeon (PS): Je remercie le ministre pour ses réponses. La création de cette Agence a été très utile parce que le défaut d'information d'un service à l'autre a provoqué pas mal de problèmes. Même s'il faut lui apporter quelques perfectionnements, comme je vous l'ai dit, c'est une agence très importante et il faut essayer de l'améliorer.

03.03 Colette Burgeon (PS): Dit Agentschap speelt een belangrijke rol. Men moet het dan ook trachten te verbeteren.

*L'incident est clos.
Het incident is gesloten.*

04 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Karin Jiroflée aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "homo's en bloedgeven" (nr. 1192)
- mevrouw Annelies Storms aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de risicofactoren bij het geven van bloed" (nr. 1286)

04 Questions jointes de

- Mme Karin Jiroflée au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les homosexuels et le don de sang" (n° 1192)
- Mme Annelies Storms au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les facteurs de risques liés au don de sang" (n° 1286)

04.01 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, op mijn blad staat dat het vorige week gebeurde, maar het is ondertussen al een paar weken geleden, vermits we achterop zijn geraakt met de vragen.

In ieder geval, een aantal weken geleden kampte ons land met een serieus bloedtekort, wat trouwens een steeds weerkerend verschijnsel is na vakanties en feestdagen. Ook nu weer deed het Rode Kruis een beroep op zijn donoren.

Door de jaren heen is het Rode Kruis in België erin geslaagd de bloedreserves nagenoeg risicovrij te houden door iedereen die een mogelijk risicogedrag vertoonde, te weigeren als bloedgever. Dat is volgens mij een uitstekende zaak, ware het niet dat een aantal mensen onder ons door deze gedragslijn onverbiddelijk worden uitgesloten als bloedgever. Nochtans willen veel van deze mensen ook hun maatschappelijke plichten vervullen. Dat is een paar weken geleden nogmaals gebeleden.

Meer bepaald jongens en mannen die te kennen geven dat zij sinds 1977 seksuele betrekkingen hebben gehad met andere jongens of mannen, worden geweigerd omdat de risicofactor voor besmettingen als HIV en hepatitis bij deze groep statistisch gezien veel hoger zou liggen dan bij andere donorgroepen.

De maatregel komt er echter wel op neer dat elke seksueel actieve homofiele man wordt geweigerd als bloedgever. Strikt genomen kunnen we zelfs stellen dat het een inbreuk is op de antidiscriminatiewet, daar er een onderscheid wordt gemaakt tussen hetero's enerzijds en biseksuele en homofiele mannen anderzijds.

Ondanks het feit dat ik – dat wil ik toch benadrukken – een groot voorstander ben van de voorzichtige gedragslijn van het Rode Kruis in deze materie, heb ik toch een aantal vragen bij deze discriminatie.

Ten eerste, uit welk jaar dateren de cijfers die het Rode Kruis hier hanteert?

Ten tweede, is de maatregel gestoeld op cijfers uit ons eigen land of is het een internationale trend, die naar onze samenleving wordt geëxtrapoleerd?

Ten derde, houden de statistieken ook rekening met het feit dat onveilig vrijende hetero's wel eens evenveel of zelfs meer kans zouden kunnen hebben op een HIV-besmetting dan risicobewuste homofiele mannen die wel veilig vrijen?

Zou het Rode Kruis volgens de minister bereid zijn de nu gehanteerde criteria voor weigering van donoren in vraag te stellen en opnieuw te bekijken?

04.02 Annelies Storms (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, ik stel mijn vraag naar aanleiding van een persactie die de holebi-beweging heeft ondernomen om aan te klagen dat homo's en biseksuele mannen op een structurele manier door het Rode Kruis als bloedgever worden geweigerd. Het Rode Kruis wijst erop dat de kans op overdracht van het HIV-virus veel groter is bij man-mancontacten dan bij man-vrouwcontacten. De holebi-beweging heeft gezegd het erover eens te zijn dat degenen die een hoog risicogedrag

04.01 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Afin de veiller à ce que les stocks de sang présentent le moins de risques de contamination possible, la Croix-Rouge refuse tout don de sang de personnes ayant un comportement sexuel à risque, en particulier d'hommes ayant des rapports sexuels avec d'autres hommes depuis 1977, parce que ce groupe d'individus présenterait un facteur de risque de contamination par le virus VIH ou de l'hépatite beaucoup plus élevé que les autres catégories. Dans la pratique, les homosexuels sexuellement actifs ne peuvent être donneurs de sang. Il s'agit là d'une infraction à la loi anti-discrimination au sens strict.

Si je suis tout à fait favorable à la politique de précaution suivie par la Croix-Rouge, je m'interroge toutefois dans ce cas de figure. De quand datent les statistiques sur lesquelles se fonde la Croix-Rouge? S'agit-il de chiffres belges ou de l'extrapolation de tendances internationales? Est-il tenu compte du fait qu'un hétéro qui a des rapports sexuels non protégés court plus de risques d'être infecté par le VIH qu'un homosexuel qui a des rapports sexuels protégés?

La Croix-Rouge serait-elle éventuellement disposée à revoir les critères?

04.02 Annelies Storms (sp.a-spirit): Le mouvement des homosexuels, des lesbiennes et des bisexuels dénonce l'exclusion par la Croix-Rouge des donneurs de sang homosexuels ou bisexuels de sexe masculin. Si le mouvement estime, lui aussi, que

vertonen absoluut als bloedgever worden geweigerd. Zij staan daar volledig achter. Zij stellen zich echter wel vragen bij de structurele uitsluiting van die categorie. Het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding gaat na of andere criteria in aanmerking kunnen worden genomen. Misschien kunt u daar iets meer over zeggen.

In mijn zoektocht naar cijfers ben ik uitgekomen bij het semestriële rapport van het Federaal Instituut voor de Volksgezondheid. Dit rapport dateert van 30 juni 2003. Daaruit blijkt dat bij de Belgische HIV-geïnfecteerde mannen 67% onder hen seksuele contacten heeft gehad met een andere man en dat 5,2% verklaart intraveneuze drugs te hebben gebruikt. Overdracht via heteroseksuele weg zou verantwoordelijk zijn voor 24,8%.

Uit het rapport blijkt ook dat in 2002 in België in het totaal 3.030 aids-gevallen bij volwassenen werden vastgesteld. In 35% van de gevallen gebeurde de overdracht door biseksuele of homoseksuele mannen; 6,4% gebeurde via injecterend druggebruik en 46,4% via heteroseksuele contacten. Dan is er nog de overdracht moeder-kind en bij 8% was de overdracht onbekend.

Waarom citeer ik deze cijfers? De conclusie van het rapport is heel opmerkelijk, met name in heel West-Europa is er een toenemend aantal overdrachten van het HIV-virus via heteroseksuele contacten. Er wordt wel beklemtoond dat de grootste risicogroep nog altijd ligt bij de drugsverslaafden en homoseksuelen, maar het is opmerkelijk dat het HIV-virus in toenemende mate wordt overgedragen door heteroseksuele contacten.

Mijnheer de minister, mijn vragen hierover zijn complementair aan die van mijn collega. Beschouwt u net als de holebi-federatie de criteria die het Rode Kruis hanteert als een inbreuk op de antidiscriminatiwet?

De cijfers die ik net heb geciteerd tonen aan dat het HIV-virus in toenemende mate door heteroseksueel contact wordt overgedragen.

Bent u van plan om de criteria te actualiseren in het licht van die cijfers en om die criteria niet alleen te richten op het op absolute wijze uitsluiten van homoseksuele mannen of biseksuele mannen als bloeddonor? Het zou hier aangewezen zijn om echte criteria op te stellen in functie van het gedrag van een individu en niet in functie van het gedrag van de groep waartoe ze behoren.

Mijnheer de minister, ten slotte, zal u nog bijkomende maatregelen nemen om de bloedreserves risicovrij te houden, wetende dat HIV-besmetting steeds meer en meer gebeurt via heteroseksuele weg?

04.03 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, er is geen wetenschappelijke reden om een onderscheid te maken tussen de bloedgift afkomstig van homo- of heteroseksuelen. Het risico om door een seksueel overdraagbare ziekte besmet te worden houdt verband met het feit dat men betrekkingen heeft met verschillende opeenvolgende of gelijktijdige partners. Het maakt geen verschil uit of het daarbij gaat om een homoseksuele of heteroseksuele betrekking.

Los van de tekst die bij elke afname wordt uitgevoerd, wordt de

les personnes ayant un comportement à risque élevé ne peuvent être donneurs de sang, cela ne doit pas impliquer l'exclusion d'une catégorie déterminée de la population. Il me revient que le Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme examine les critères acceptables à cet égard.

Le dernier rapport semestriel de l'Institut scientifique de santé publique confirme la tendance générale constatée en Europe occidentale : les groupes à risques les plus importants en ce qui concerne la transmission du HIV restent les toxicomanes et les homosexuels mais le virus se transmet de plus en plus par des contacts hétérosexuels.

Le ministre considère-t-il que les critères de la Croix-Rouge sont discriminatoires? Considère-t-il que ces critères ne peuvent pas revenir à l'exclusion structurelle d'une minorité déterminée mais doivent être fondés sur le comportement individuel? Le ministre prendra-t-il des mesures pour minimiser les risques liés aux dons de sang dans la mesure où la contamination par le virus HIV est de plus en plus fréquemment due à des contacts hétérosexuels?

04.03 **Rudy Demotte**, ministre: Aucune raison scientifique justifie de refuser les homosexuels en tant que donneurs de sang. Le risque de MST est lié au nombre de partenaires sexuels, indépendamment de l'orientation sexuelle de l'intéressé.

veiligheid van de bloedgift eveneens gewaarborgd door de vrijwillige gift die het mogelijk maakt om bloedgevers te selecteren die niet uit zijn op een of andere vergoeding.

Ten tweede, er wordt een informatiefolder betreffende bloedgeven in het aids-tijdperk voor lezing ter beschikking gesteld van de kandidaat-donor. Deze folder maakt het voor iedereen mogelijk om zich in alle objectiviteit bewust te worden van de invloed van risicogedrag op de overdracht van besmettelijke ziekten en van de noodzakelijke richtlijnen die in acht moeten worden genomen om bloed te mogen geven.

De donor ontvangt eveneens een formulier dat het risicogedrag kort samenvat en een vragenlijst die de arts toelaat om te beoordelen of de kandidaat-donor geschikt is om bloed te geven. Ten slotte moet de kandidaat-donor dit formulier dateren en ondertekenen, daarbij aantonend dat hij de vragenlijst goed heeft gelezen en begrepen heeft en dat hij rekening gehouden heeft met de vragenlijst en de toegevoegde informatie.

04.04 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, ik dank de minister voor zijn antwoord, maar ik vrees dat ik op mijn honger blijf.

Een aantal mensen wordt inderdaad geweigerd. Er bestaat ook werkelijk een discriminatie tussen enerzijds mannen die de voorbije jaren met andere mannen hebben gevrijd, en hetero's anderzijds. Ik kan dat samen met de betrokkenen alleen maar vaststellen.

Ik vraag mij werkelijk af of er geen mogelijkheid is om daarover met het Rode Kruis te communiceren. Ik veronderstel dat het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en Racismebestrijding inderdaad met de kwestie bezig is. Ik verwacht er ook min of meer resultaat van.

Ik blijf echter op mijn honger door het antwoord van de minister.

04.05 Annelies Storms (sp.a-spirit): Mijnheer de minister, u hebt een duidelijke stelling ingenomen door te zeggen dat er geen wetenschappelijke reden is om een onderscheid te maken en dat het risico afhangt van het hebben van seks met verschillende partners, opeenvolgend of gelijktijdig.

Ik vind dat op zichzelf een vrij moedig standpunt. Uiteindelijk houdt het immers in dat u – weliswaar impliciet, als ik het juist begrepen heb – niet ervoor te vinden bent om de criteria te laten afhangen van de groep waartoe men behoort, maar van het vertoonde gedrag.

Mijnheer de minister, heb ik dat juist begrepen?

04.06 Minister Rudy Demotte: Mevrouw Jiroflée, u moet mij verontschuldigen. Ik lees hier een antwoord. Het gebeurt geregeld dat ik dergelijke, technische antwoorden pas vijf minuten voor ik ze geef, te lezen krijg. Ik kan aan mijn antwoorden dan ook niet altijd de nodige, menselijke accenten geven. De antwoorden zijn zo misschien een beetje te technisch.

Mevrouw Storms, u stelt de vraag naar het ethische aspect. Ik ben van mening – u heeft dat juist gezegd – dat men iemand niet mag beschouwen als niet aanvaardbaar, enkel omdat hij tot een bepaalde

Un don de sang s'effectue sur une base volontaire. Il s'agit d'une première garantie de sa sûreté: le donneur de sang ne cherche pas à obtenir une rémunération. Il reçoit un dépliant relatif à l'influence du comportement à risque sur la transmission des maladies contagieuses et aux directives pour pouvoir donner du sang. Il doit, en outre, compléter et signer un questionnaire qui permet au médecin de juger si l'intéressé peut effectivement donner du sang, et qui confirme qu'il a bien compris les questions et qu'il a tenu compte de l'information fournie.

04.04 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Je n'ai pas véritablement obtenu de réponse à ma question. Un groupe déterminé de la population est exclu. Je me demandais si la Croix-Rouge était disposée à évoquer la question et si le Centre pour l'égalité des chances et la lutte contre le racisme se penchait sur ce dossier.

04.05 Annelies Storms (sp.a-spirit): Le ministre estime qu'aucun motif scientifique ne justifie l'exclusion des homosexuels de sexe masculin. Il dénonce ainsi l'attitude de la Croix-Rouge.

04.06 Rudy Demotte, ministre: Ma réponse revêtait un caractère trop technique et pas assez humain. On venait à peine de m'en transmettre le texte pour lecture, ce qui se produit régulièrement pour ce genre de questions techniques.

J'estime en effet que l'on ne peut

groep behoort. Zijn gedrag telt. Heeft hij of zij vele partners, dan is de risicofactor groot. Men moet daarmee rekening houden. Ik kan a priori niet aanvaarden dat mensen enkel worden geweigerd op basis van vooroordelen.

Op dat punt is het formulier heel duidelijk. Ik heb – ik ben er zeker van dat u dat ook al hebt moeten doen – het formulier al moeten invullen. Er zijn precieze vragen die uw dokter de keuze laat om u te beschouwen als iemand die bloed mag geven of niet. Hij mag dat niet enkel bepalen op basis van vooroordelen. Hij moet dat doen door analyse van de antwoorden die u op het formulier geeft.

04.07 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Mijnheer de minister, ik kan mij aansluiten bij mevrouw Storms. U hebt dat bij het begin van uw antwoord inderdaad gesteld. Ik bedank u ervoor dat u dat nog eens expliciet stelt. Ik had van u ook niet anders verwacht.

Ik denk toch dat er een communicatie met het Rode Kruis nodig is om te kijken of er geen stoornissen zijn in de communicatie tussen de kandidaat-bloedgevers en het Rode Kruis. Op dit moment komt het er vaak op neer dat zij gewoon geweigerd worden omwille van het feit dat zij een homorelatie hebben.

Le président: Il est impensable que dans cet hôpital où l'on soigne le sida, on fasse de telles discriminations. A mes yeux, si la Croix-Rouge commence à agir de la sorte, je vais renoncer à l'accord conclu avec eux. Tant pis pour eux!

04.08 Rudy Demotte, ministre: Monsieur le président, mon problème, c'est que, hormis la question parlementaire qui m'est posée pour le moment, je n'ai pas de retour. J'ai également besoin de plaintes, d'éléments concrets. Votre question tire la sonnette d'alarme. Mais je ne peux poursuivre la démarche en ce sens, car j'ai besoin d'informations statistiques. Je peux, certes, écrire à la Croix-Rouge à titre préventif. Je ne prends aucun risque à vous le certifier et je vais le faire.

Pardonnez-moi, mais on me confirme que mon cabinet n'a jamais reçu de plainte à ce sujet.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

05 Questions jointes de

- Mme Dominique Tilmans au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la contamination du saumon d'élevages européens" (n° 1227)
- Mme Catherine Doyen-Fonck au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les risques pour la santé liés à la consommation de saumon" (n° 1457)

05 Samengevoegde vragen van

- mevrouw Dominique Tilmans aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de besmetting van in Europa gekweekte zalm" (nr. 1227)
- mevrouw Catherine Doyen-Fonck aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de gezondheidsrisico's bij het eten van zalm" (nr. 1457)

05.01 Dominique Tilmans (MR): Monsieur le ministre, je souhaite vous interroger au sujet de cette récente étude – américaine, il est vrai – qui portait sur 700 saumons, aussi bien d'élevage que

exclure des personnes sur la base de préjugés et qu'il convient d'analyser les comportements individuels. Le formulaire que le donneur de sang doit compléter est des plus clairs. Le médecin doit fonder son analyse sur les réponses aux questions et non sur les préférences sexuelles du donneur.

04.07 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Je me réjouis que le ministre dise cela aussi clairement. Je n'en attendais pas moins de sa part. En tout état de cause, une concertation avec la Croix-Rouge s'impose pour régler au mieux ses relations avec les candidats donneurs de sang. Actuellement, elle refuse souvent les homosexuels.

De voorzitter: Als het Rode Kruis zich aan dergelijke discriminatie overlevert, verbreek ik de overeenkomst ermee.

04.08 Minister Rudy Demotte: Die vragen zijn alarmerend en ik zal het Rode Kruis aanschrijven, maar mijn departement bevestigt dat we hierover nooit een klacht hebben ontvangen. We hebben concrete elementen nodig voor we een oordeel kunnen vellen.

05.01 Dominique Tilmans (MR): Volgens een Amerikaanse studie bevat wilde zalm minder giftige

sauvages. Il semblerait que les saumons sauvages contiennent moins de produits toxiques que les saumons d'élevage, ce qui est tout à fait étonnant. Les saumons d'élevage seraient touchés par les PCB, la dioxine et les toxaphènes. Il semblerait que les saumons d'élevages européens seraient très touchés, particulièrement ceux des îles Féroé et d'Écosse. Le problème viendrait d'une concentration dans les farines et les huiles administrées à ces poissons d'élevage. La proportion décelée par les analyses pourrait être sans conséquences sur la santé s'il n'y a pas une consommation trop importante. Il semblerait donc qu'on puisse consommer huit portions de saumon sauvage par mois contre deux portions de saumon d'élevage en provenance des États-Unis et seulement une demi-portion de saumon d'élevage d'Europe. Je trouve cela particulièrement inquiétant.

Je souhaite vous demander votre avis sur la question. Des études similaires ont-elles été réalisées en Belgique ou au niveau européen? Dans l'affirmative, d'autres risques ont-ils été présentés par rapport à l'étude américaine? L'AFSCA étant chargée de la sécurité alimentaire, s'est-elle penchée sur la question? Quelles mesures pourrait-on envisager pour prévenir une éventuelle contamination du saumon d'élevage?

05.02 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Monsieur le ministre, Mme Tilmans vient d'expliquer la problématique. Je voudrais y apporter une précision: l'étude qui est parue dans "Science" n'est pas une étude américaine puisqu'elle porte sur des échantillons sud-américains et chiliens mais aussi et surtout européens (Francfort, Paris, Londres). C'est une précision importante puisque cela nous touche directement et cela concerne bien le saumon d'élevage européen. Mme Tilmans ayant rappelé tous les détails, je n'y reviendrai plus.

Par rapport à cette étude et par rapport à d'autres études réalisées préalablement, l'AFSCA a donné une réponse, à laquelle vous êtes censé avoir collaboré. Parmi les points cités, l'évaluation des risques effectuée ne serait apparemment pas conforme à celle des instances qui effectuent normalement l'évaluation de risques en fonction de la sécurité alimentaire.

Or, j'aimerais préciser que les articles publiés dans "Science" sont de renommée internationale. Cette revue est dotée d'un "impact factor" particulièrement élevé. La remise en question de la méthodologie de cet article m'étonne quelque peu de la part de l'AFSCA, d'autant qu'il ne s'agit pas de la première étude publiée apportant des éléments concernant des contaminations, en tout cas des surcharges en dioxines, PCB, pesticides dans les saumons. Je rappellerai ce fameux débat sur les dioxines par rapport au bœuf. Je me souviens très bien de toxicologues qui expliquaient à longueur de temps que le poisson, en général, contenait particulièrement des dioxines. Je ne vais pas entrer dans des données techniques.

J'aurais voulu savoir sur quelles bases et sur quels critères objectifs, rationnels et scientifiques, l'AFSCA se base par rapport à l'étude de "Science".

Par ailleurs, l'AFSCA conclut à la nécessité, je cite: "de recommander la consommation de poisson en raison des bénéfices pour la santé des acides gras insaturés que l'on trouve au niveau des poissons en général et du saumon en particulier". Je me demande si cette

stoffen dan gekweekte zalm. Laatstgenoemde, vooral de zalm die in Europa wordt gekweekt en in het bijzonder in de Faeröer eilanden en in Schotland, zou een hoog gehalte aan PCB's, dioxine en toxaften bevatten. Deze stoffen komen voor in het meel en de oliën waarmee de zalm wordt gevoed. Heeft het FAVV deze kwestie onderzocht?

05.02 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Ik zou daaraan willen toevoegen dat de studie die in "Science" werd gepubliceerd geen Amerikaanse studie is aangezien ze niet alleen Amerikaanse of Chileense stalen maar ook Europese stalen (Frankfurt, Parijs en Londen) betreft. Het gaat hier wel degelijk om de in Europa gekweekte zalm.

Het FAVV heeft een antwoord verstrekt waaraan u geacht wordt te hebben meegewerkt. "Science" is een tijdschrift met een hoge "impact factor", en het feit dat het FAVV de methodologie van dat artikel ter discussie stelt, verwondert me. Het FAVV beveelt aan vis te eten wegens de voordelen voor de gezondheid van de onverzadigde vetzuren die vis bevat, maar deze voordelen voor de hart- en bloedvaten kunnen ruimschoots teniet worden gedaan door een aanzienlijke consumptie van vervuilde stoffen.

conclusion n'est pas quelque peu réductrice. Certes, il y a des bénéfices cardiovasculaires. Néanmoins, ceux-ci peuvent être largement contrebalancés par une consommation importante de polluants toxiques. Aussi, je m'interroge quant à la nécessité d'apporter au moins un principe de précaution au regard de la consommation du saumon, en tout cas, par rapport à l'étude publiée dans "Science" et par rapport à de nouvelles données qui devraient être examinées dans le futur.

05.03 Rudy Demotte, ministre: Monsieur le président, mesdames, je peux vous assurer qu'il n'existe pas d'élevage de saumons en Belgique. On a retrouvé par hasard quelques saumons dans la Meuse, mais ils s'étaient probablement égarés!

Il n'y a pas d'élevage de saumons en Belgique, donc pas de saumons d'élevage non plus. Il n'y a pas davantage d'apports dans les minques belges de saumons capturés à l'état sauvage. Ainsi, le saumon dégusté par le consommateur est essentiellement du saumon d'élevage provenant d'Ecosse et de Norvège. On importe parfois aussi du saumon provenant du Chili. Le Royaume-Uni doit, en tant que membre de l'Union européenne, effectuer des contrôles selon un plan imposé par la Commission. La Norvège a également un système étendu de contrôles pour les contaminants dans le saumon. La "Norwegian Safety Authority" et le "National Institute for Nutrition and Seafood Research" ont fait savoir, dans un communiqué de presse daté du 9 janvier 2004, que la teneur en dioxine retrouvée est inférieure à la norme européenne, soit 4 picogrammes de WHO-TEQ/g de poids frais.

En ce qui concerne les PCB, la norme est de 75 picogrammes/kilo de produit. Elle est déterminée par le règlement 2375/2001. Si l'on trouve davantage de dioxine et de PCB dans le saumon d'élevage que dans le saumon sauvage, c'est notamment dû à la teneur en graisses plus élevée dans le saumon d'élevage (jusqu'à 18%) et à l'utilisation d'aliments recyclés pour poissons.

En Belgique, dans le cadre du programme "Consum", aucun dépassement n'a été constaté pour les deux contaminants dans le saumon, ce aussi bien en 2001, 2002 et 2003. En ce qui concerne les pays tiers, des échantillons seront prélevés de façon aléatoire dans les postes d'inspection frontaliers. En 2004, six échantillons sont programmés avec analyse visant la recherche des 7 congénères marqueurs du PCB.

Le programme de contrôle de l'AFSCA est basé sur une évaluation des risques.

Cette évaluation examine d'abord et avant tout les résultats de l'année écoulée ainsi que les avis qui nous parviennent via le "Rapid Alert System for Feed and Food" européen, les résultats par les producteurs dans le cadre de l'autocontrôle, les publications scientifiques et l'avis du comité scientifique.

Au cours du premier semestre 2004, il y aura une évaluation du programme de contrôle, de manière à pouvoir réagir rapidement à d'éventuelles nouvelles situations. L'ADSCA pourrait décider lors de cette évaluation – s'il y avait effectivement un risque accru – d'augmenter le nombre de contrôles dans les points de vente et dans

05.03 Minister Rudy Demotte: Er zijn geen zalmkwekerijen in België en er wordt ook geen wilde zalm gevangen. Bij toeval werden er enkele aangetroffen in de Maas, maar dat waren wellicht verdwaalde exemplaren.

De zalm in de handel is voornamelijk kweekzalm afkomstig uit Schotland, Noorwegen en soms ook Chili. Bij de controles in Groot-Brittannië wordt een door de Commissie opgelegd plan gevolgd. Ook Noorwegen kent een uitgebreid controlesysteem op verontreinigende stoffen in zalm. Voor beide landen overschrijden de aangetroffen dioxinegehalten de Europese norm niet.

De hogere aanwezigheid van PCB's en dioxines in kweekzalm, in vergelijking met wilde zalm, kan worden verklaard door het hogere vetgehalte en door het gebruik van voeding op basis van gerecycleerd consumptieafval.

In België werd, in het kader van het Consum-programma, in de periode 2001-2003 geen enkele overschrijding vastgesteld voor de twee verontreinigende stoffen in zalm. Voor de derde landen zullen steekproeven worden uitgevoerd.

Deze evaluatie is met name gestoeld op de resultaten van het afgelopen jaar, alsook op de adviezen van het "Rapid Alert System for Feed and Food" en van het wetenschappelijk comité. Het controleprogramma zal tijdens het eerste semester van 2004 worden geëvalueerd. Het FAVV zou dan kunnen beslissen om het aantal controles op te voeren.

les postes d'inspection frontaliers.

J'en viens au schéma de consommation. Le consommateur doit varier ses habitudes alimentaires.

Le **président**: Il doit varier les poisons!

05.04 Rudy Demotte, ministre: Les plaisirs!

Le saumon peut parfaitement en faire partie. Mais il ne faut pas en manger le matin, le midi et le soir pendant quarante ans. Le raisonnement peut être le même que celui relatif à la dioxine à une certaine époque. Mais, comme toujours, la recommandation générale est d'adopter un schéma de consommation suffisamment varié et de ne pas consommer à l'excès et uniquement l'une ou l'autre denrée alimentaire.

A cet effet, je réfère à l'avis, que tout le monde connaît, 2002/35 du comité scientifique instauré auprès de l'AFSCA dans lequel sont reprises diverses recommandations concernant les habitudes alimentaires destinées aux consommateurs.

05.05 Dominique Tilmans (MR): Monsieur le président, je tiens tout d'abord à remercier M. le ministre pour sa réponse.

Les poissons qui sont élevés dans les fermes chiliennes dépendent de capitaux américains. Ils sont donc un peu moins toxiques que les poissons américains. Mais il ne s'agit ici que d'un détail.

En ce qui concerne les PCB, vous avez dit – si j'ai bien compris – que la norme était de 75 picogrammes pour les PCB par kilo de poisson d'élevage. Or, dans l'étude américaine, on signale qu'il y a 100 nanogrammes PCB par gramme de poisson d'élevage! Il en va de même pour la dioxine. Vous avez cité le chiffre de 4,5 picogrammes équivalents toxiques en dioxine par kilo de poisson. Or, l'étude parle de 7 picogrammes équivalents toxiques par gramme de poisson d'élevage!

Le **président**: Quelqu'un se trompe. Mais qui?

05.06 Rudy Demotte, ministre: En ce qui concerne les 4,5 picogrammes, il s'agit de 4,5 picogrammes par gramme. Mais en ce qui concerne les PCB, il s'agit de 75 microgrammes par kilo.

05.07 Dominique Tilmans (MR): Je ne dispose pas des mêmes mesures de référence que les vôtres. Toutefois, je compte bien continuer à étudier ce problème.

Dans une étude de l'Agence française de sécurité sanitaire des aliments, il est dit que la dose de 1 picogramme par kilo de poisson exclut a priori tout risque pour la santé publique et qu'une exposition supérieure à 10 picogrammes par kilo pouvait entraîner des risques d'effets néfastes pour la santé. Dans ce cas, on trouve 7 picogrammes équivalents toxiques par gramme!

Wat het consumptieschema betreft, dient de consument afwisseling te brengen in zijn eetgewoonten. Zalm kan daar in beperkte mate in voorkomen.

05.04 Minister Rudy Demotte: Zalm kan daar in beperkte mate in voorkomen.

05.05 Dominique Tilmans (MR): Bedankt voor dit antwoord. Wat de PCB's betreft, heeft u gezegd dat de grens op 75 picogram per kilo lag. De Amerikaanse studie wijst op 100 nanogram per gram gekweekte vis. U heeft het ook over 4,5 picogram dioxine per kilo, terwijl de studie 7 picogram per gram vermeldt.

De **voorzitter**: Iemand vergist zich. Maar wie?

05.06 Minister Rudy Demotte: Voor dioxine gaat het om 4,5 picogram per gram. Voor de PCB's gaat het om 75 microgram per kilo.

05.07 Dominique Tilmans (MR): Ik beschik niet over dezelfde metingen al u. Ik zal het probleem verder bestuderen.

Volgens een studie van het Franse agentschap voor de veiligheid van de voedselketen sluit een dosis van 1 picogram per kilo a priori alle risico's uit, en kan een

blootstelling aan meer dan 10 picogram negatieve gevolgen voor de gezondheid hebben. In dit geval treft men 7 picogram per gram aan.

05.08 Rudy Demotte, ministre: Il s'agit ici de normes. "The Norwegian Safety Authority" et "The National Institute of Nutrition and Seafood Research" ont fait savoir, dans un communiqué de presse daté du 9 janvier 2004, que la teneur en dioxine retrouvée est inférieure à la norme européenne. Cette teneur est de 4 picogrammes par gramme de poisson. Pour les PCB, la norme est de 75 microgrammes par kilo.

05.08 Minister Rudy Demotte: Het gaat hier over normen. De "Norwegian Safety Authority" en het "National Institute of Nutrition and Seafood Research" berichtten op 9 januari jongstleden dat het vastgestelde dioxinegehalte onder de Europese norm ligt. Het bedraagt 4 picogram per gram vis. Voor de PCB's bedraagt de norm 75 microgram per kilo.

05.09 Dominique Tilmans (MR): Peut-être faudrait-il aller plus loin dans l'étude? Ce n'est pas ici que l'on va régler le problème.

05.10 Rudy Demotte, ministre: Si ce type de débat doit avoir lieu, il faudra y convier des spécialistes. Mais il faut savoir que nous devons nous en tenir à la loi et au respect des normes européennes.

05.11 Dominique Tilmans (MR): Il est quand même tout à fait étonnant de constater que le poisson d'élevage est largement plus contaminé que le poisson sauvage alors que ce dernier fait partie de la chaîne trophique. Il est donc victime de l'addition des contaminants.

05.12 Rudy Demotte, ministre: C'est le contraire du canard et du canard sauvage!

05.13 Dominique Tilmans (MR): Si vous voulez. Je me pose en tout cas la question de savoir s'il existe une traçabilité du poisson en Belgique. Bien entendu, je ne vous demande pas de me donner la réponse maintenant. En tout cas je m'inquiète quant à la composition des farines qui servent à l'alimentation des poissons. Elles seraient, en effet, composées d'huiles et de poissons. Va-t-on pêcher ces poissons dans des zones où, par exemple, la pêche est interdite parce que le milieu est contaminé? Tout cela me semble inquiétant.

05.13 Dominique Tilmans (MR): Is vis in België traceerbaar? Het meel waarmee kweekvis wordt gevoed, zou uit olie en vis bestaan. Dit alles baart mij zorgen.

05.14 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Monsieur le ministre, il est vrai que l'article paru dans "Science" évoque la possibilité que la nourriture contienne des huiles et des farines contaminées. Qu'il s'agisse de saumon du Chili, d'Ecosse ou d'ailleurs, la question n'était pas de savoir s'il s'agissait d'un problème de production du saumon belge et de la façon dont on le nourrit, mais de sa consommation.

05.14 Catherine Doyen-Fonck (cdH): De vraag was niet of er een probleem bestaat inzake de kweek van Belgische zalm, maar wel inzake de consumptie.

Monsieur le ministre, Mme Tilmans a déjà évoqué un certain nombre de problèmes sur lesquels je ne reviendrai pas.

De vermelde hoeveelheden zijn tweemaal zo hoog als de Europese norm. Al in 1991 waarschuwde de "New England Journal of Medicine" voor hoge hoeveelheden dioxine in zalm.

Toutefois, les taux évoqués sont environ deux fois supérieurs à la norme européenne. Ce phénomène n'est pas nouveau. Cela m'inquiète d'autant plus qu'une étude du "New England Journal of Medicine" de 1991 parlait déjà de taux de dioxine élevés chez le saumon. On y parle en effet d'un taux supérieur à 8 picogrammes par gramme.

Er is inderdaad sprake van een gehalte van meer dan 8 picogram per gram.

Vous avez également évoqué, monsieur le ministre, l'importance d'avoir des habitudes alimentaires équilibrées. Savez-vous qu'en vingt ans, la consommation de saumon a augmenté d'un facteur de 40. On peut s'en réjouir et l'AFSCA se réjouit que l'on mange du poisson – d'ailleurs l'oméga 3 n'est pas le seul paramètre qui incite les gens à prendre des habitudes alimentaires saines et à manger du poisson. Puisque la consommation augmente, il en est de même pour l'absorption des dioxines, des PCB et de toute une série de choses. Dans ce sens, et vu le taux double comparativement aux normes européennes, il me semble que toutes les mesures de précaution doivent être prises par rapport à ce poisson consommé régulièrement – on le sait – or, comme vous le dites très bien, il n'est pas produit en Belgique.

Une autre question que je voulais vous poser concerne les échantillonnages. Comment sont-ils réalisés en Belgique? Sur combien d'échantillons portent les analyses? Quelle est la méthodologie utilisée? Comment se font les contrôles? Selon quel type d'origine du poisson? J'estime que tous ces éléments sont importants et même si j'admets que nous ayons des chiffres au niveau des contrôles belges, l'étude réalisée porte sur deux tonnes de poisson. On ne peut pas comparer deux choses incomparables. On ne peut pas comparer des échantillonnages réalisés sur deux tonnes et une étude rigoureuse réalisée sur des échantillons pris au hasard – je n'en connais pas la méthodologie – sans arrière-pensée vindicative. Il est évident que l'on ne peut pas contrôler deux tonnes mais je ne crois pas que ces analyses soient comparables et que les taux que vous citez soient rassurants. Je ne demande pas nécessairement une réponse aujourd'hui. L'étude me paraît être réalisée correctement or on arrive au double de la norme européenne!

Le **président**: L'intérêt économique est visiblement présent! Il faut rester prudent.

05.15 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Justement, le lobbying est réellement important dans l'autre sens aussi, si je peux me permettre!

Le **président**: Que voulez-vous dire?

05.16 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Vouloir protéger la consommation au niveau de la production du saumon est aussi un lobbying qui pose problème.

Le **président**: Mais l'étude est réalisée par des Américains pour dénoncer le saumon européen et, comme par hasard, pas le saumon américain!

05.17 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Non! Les études scientifiques ne sont pas politiques!

Le **président**: Oh bien sûr, je m'incline alors devant la science!

Er wordt meer zalm gegeten zodat de nodige voorzorgsmaatregelen moeten worden getroffen. Zalm wordt echter niet in België gekweekt.

Hoe gebeurt de monsterneming in België? Welke methode wordt er gebruikt? Voor de studie die in België werd uitgevoerd werd twee ton vis onderzocht. Er is geen vergelijking mogelijk tussen stalen die van twee ton werden genomen en een wetenschappelijk verantwoorde studie die gebaseerd is op willekeurig genomen stalen en die tot het besluit komt dat de vastgestelde waarden tweemaal zo hoog liggen als de Europese norm!

De **voorzitter**: Het gaat hier duidelijk om economische belangen!

05.15 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Maar men kan ook van lobbywerk spreken als men de consumptie van zalm wil beschermen.

05.16 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Dat is ook een probleem.

De **voorzitter**: Maar de studie werd uitgevoerd door Amerikanen die de Europese zalm in een slecht daglicht wilden plaatsen!

05.17 Catherine Doyen-Fonck (cdH): Wetenschappelijke studies hebben geen politieke connotaties!

05.18 Catherine Doyen-Fonck (cdH): On n'a pas la même approche dans une étude scientifique.

Le **président**: Vous avez donné votre point de vue, on ne va pas en faire un débat.

Je propose que vous posiez les questions complémentaires qui sont pertinentes et intéressantes par rapport à l'objet. J'imagine cependant que le ministre et ses collaborateurs ne sauront pas répondre maintenant. Mesdames, pouvez-vous alors déposer des questions complémentaires de manière à ce que ce sujet revienne en commission? On inscrira vos questions ensemble puisque vous avez fait le travail. Ce ne sera pas une course pour savoir qui pose les nouvelles questions en premier. Je vous dis d'emblée qu'elles seront jointes. On évitera ainsi les problèmes.

05.19 Rudy Demotte, ministre: Je ne vous surprendrai pas en vous disant qu'au sujet des questions techniques qui viennent d'être posées, j'ai moi-même dû interroger l'AFSCA. Je suggère pour notre confort à tous et pour la précision de la réponse de procéder à une question orale sur ce sujet une prochaine fois ou alors de le refaire sous la forme d'une question écrite que je pourrai transmettre à l'AFSCA pour obtenir des tableaux techniques précis.

De **voorzitter**: Dan leg ik me neer bij de wetenschappelijke conclusies!

We gaan hier geen debat over beginnen. Kan u aanvullende vragen indienen zodat het onderwerp opnieuw op de agenda van de commissie kan worden geplaatst? Uw vragen zullen worden samengevoegd: we zullen er geen wedstrijd van maken om te weten wie de nieuwe vragen het eerst heeft ingediend.

05.19 Minister Rudy Demotte: Ik heb deze technische vragen zelf aan het FAVV moeten voorleggen. Voor het gemak en de duidelijkheid stel ik voor bij een volgende gelegenheid een mondelinge of een schriftelijke vraag te beantwoorden.

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

De **voorzitter**: Het volgende punt zijn de samengevoegde vragen van mevrouw D'hondt en mevrouw Jiroflée. Mevrouw D'hondt is afwezig.

06 Vraag van mevrouw Karin Jiroflée aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "thuiszorg in de keroncologie" (nr. 1234)

06 Question de Mme Karin Jiroflée au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les soins à domicile dans le cadre de l'oncologie infantile" (n° 1234)

06.01 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, enkele weken geleden kwam de problematiek van kankerpatiëntjes in het bijzonder en chronisch zieke kinderen in het algemeen uitgebreid in de pers.

De grote keroncologische centra van het UZ in Leuven en het UZ in Gent beschikken al tien jaar over een goed draaiende thuiszorgequipe. Die liazonequipes zijn een onmisbare link tussen het ziekenhuis en thuis. Zij zorgen ervoor dat de kinderen niet langer in het ziekenhuis hoeven te blijven dan strikt noodzakelijk. Zowel in de curatieve als in de palliatieve fase leveren zij 24 uur op 24 uur gespecialiseerde ondersteuning voor hulpverleners in de thuiszorg zoals de huisarts en de thuisverpleegkundige. Zij zorgen ook voor meer rust en veiligheid, minder angst en onzekerheid.

Zonder die equipes zouden kinderen die aan de beterhand zijn, veel langer in het ziekenhuis moeten blijven. Kinderen die niet meer kunnen genezen zouden in het ziekenhuis moeten sterven in plaats van thuis in hun vertrouwde omgeving.

06.01 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Depuis dix ans déjà, les deux grands centres d'oncologie pédiatrique de l'UZ à Louvain et de l'UZ à Gand disposent d'une équipe de soins à domicile bien rodée. Ces équipes permettent aux enfants de ne pas séjourner plus que de raison à l'hôpital et offrent, 24 heures sur 24, un soutien spécialisé aux dispensateurs de soins à domicile. Mais elles ne bénéficient d'aucun soutien des pouvoirs publics fédéraux ou flamands.

Le ministre a-t-il pris une quelconque initiative en la matière? A-t-il déjà abordé la question avec les Régions?

Een ander voordeel is dat ouders, broers en zussen zeer sterk betrokken zijn bij de behandeling of bij het afscheid nemen en het sociaal leven in het gezin meer zijn normale gang kan blijven gaan. Dat voorkomt vaak psychologische problemen bij het kind en bij de naaste familieleden.

De huidige thuiszorgequipes van de ziekenhuizen krijgen geen steun van de federale of de Vlaamse overheid. Hoewel zij een onvervangbare brugfunctie vervullen, bestaan zij alleen maar bij gratie van steun van de Vlaamse Liga tegen Kanker en andere goede doelen.

Mijnheer de minister, ik heb dan ook de volgende vraag.

Hebt u op een of andere manier reeds enig initiatief terzake genomen? Ik hoop dat u niet zult zeggen dat dit een Vlaamse bevoegdheid is. Het gaat over de thuiszorgequipes van de ziekenhuizen zelf.

Hebt u al enig initiatief terzake genomen of hebt u eventueel al met uw collega's van de Gewesten gepraat over enig initiatief terzake?

06.02 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Jiroflée, ik dank u dat u mij de gelegenheid geeft om daarover te spreken. Volgens mij is dat een zeer ernstige en zware problematiek. Mevrouw D'hondt had mij daarover ook een vraag gesteld. Ik zal proberen beide vragen te beantwoorden, zelfs ondanks de afwezigheid van mevrouw D'hondt.

De Vlaamse Liga tegen Kanker heeft mij een dossier bezorgd onder de titel "Sociale voorziening ontoereikend voor gezinnen met kind met kanker". Het dossier werd op 6 januari voorgesteld aan de pers.

De VLK wijst op een aantal recente verbeteringen in de sociale bescherming bij ziekte. Belangrijke vooruitgang werd geboekt met de maximumfactuur, de loopbaanonderbreking en de verhoogde kinderbijslag.

Er blijven echter nog enkele knelpunten. De VLK identificeert er 35. Enkele daarvan hebben betrekking op bevoegdheden van de Vlaamse regering, namelijk de zorgverzekering en het thuisonderwijs. Als centraal aandachtspunt wijst de VLK op een aantal knelpunten in de loopbaanonderbreking en het palliatief verlof. Voor die domeinen verwijs ik naar de minister van Werk. De overige knelpunten hebben betrekking op mijn bevoegdheden en die van mevrouw Simonis. Ik zal daar in het kader van de vraag even dieper op ingaan.

De VLK wijst erop dat de gezinnen met een kind met kanker nog een aantal moeilijkheden blijven ondervinden, omdat de sociale beschermingsmaatregelen geen afdoend antwoord geven op de praktische en financiële problemen. Concreet gaat het om de volgende maatregelen: de verhoogde kinderbijslag, de voorkeursregeling, de maximumfactuur, het bijzonder solidariteitsfonds en het palliatief thuiszorgforfait. De VLK wijst ook op bepaalde lacunes in de zorg. Twee elementen worden daarbij vermeld: de psychosociale begeleiding in en buiten het ziekenhuis en de financiële drempel bij thuiszorg waardoor er geen andere keuze is dan het kind in het ziekenhuis te laten opnemen.

06.02 **Rudy Demotte**, ministre: Cette problématique est très sérieuse. Mme D'hondt m'avait également posé une question à ce sujet.

La ligue flamande contre le cancer m'a transmis un dossier – "Sociale voorziening ontoereikend voor gezinnen met kind met kanker" - qui a été présenté le 6 janvier à la presse. La ligue met en exergue un certain nombre d'améliorations récentes mais a également pointé du doigt différents problèmes.

Certains relèvent de la compétence du gouvernement flamand, d'autres du ministre de l'Emploi.

La VLK met également en évidence les difficultés liées aux allocations familiales majorées, au régime préférentiel, au maximum à facturer, au fonds spécial de solidarité et au forfait pour soins palliatifs à domicile. Elle souligne par ailleurs les lacunes que présentent l'accompagnement psychosocial et le seuil financier pour les soins de santé à domicile. Je considère qu'il est de mon devoir de chercher des solutions à ces problèmes.

Globaal wil ik hierover het volgende zeggen. Ten eerste, het dossier van de VLK steunt op ervaring in de praktijk. Ik beschouw het bijgevolg als mijn plicht om te zoeken naar oplossingen voor de aangehaalde knelpunten.

Ten tweede, ik wil daarbij een onderscheid maken tussen drie soorten problemen. Kennelijk zijn de nieuwe maatregelen onvoldoende bekend. Ik heb het dan vooral over het bijzonder solidariteitsfonds voor kinderen. Dat is sinds vorig jaar in werking gesteld. Het RIZIV meldt mij dat nauwelijks aanvragen worden ingediend voor terugbetaling. Nochtans werden alle verzekeringsinstellingen onmiddellijk op de hoogte gebracht van de richtlijnen voor de indiening van dossiers. Dat kan natuurlijk niet. Ik zal dan ook onmiddellijk opdracht geven aan het RIZIV om een gerichte informatieactie te ondernemen, samen met de verzekeringsinstellingen naar de sociale diensten van de ziekenhuizen.

Voorts gaan sommige nieuwe maatregelen gepaard met administratieve vertragingen of met moeilijkheden bij de uitvoering. Die konden onvoldoende worden ingeschat toen de maatregel werd genomen.

Hier is dus evaluatie en bijsturing nodig, bijvoorbeeld op het vlak van de nieuwe selectiecriteria in de verhoogde kinderbijslag. Ik wil hieraan meteen toevoegen dat een evaluatie in uitvoering is of in het vooruitzicht wordt gesteld voor elk van de nieuwe beschermingsmaatregelen van de voorbije jaren.

Voorzitter: Françoise Colinia.

Présidente: Françoise Colinia.

Ten derde zijn er de nog niet beantwoorde lacunes in de bescherming. Mevrouw Jiroflée, u wijst onder meer op het ontbreken van steun voor thuiszorgequipes. Er is inderdaad nog geen financiering voorzien voor dergelijke equipes. Lacunes opvangen vergt budgettaire middelen en dus ook keuzes, maar ik ga mijn verantwoordelijkheid niet uit de weg.

In de begroting voor 2004 zijn er drie maatregelen vervat die tegemoetkomen aan de problemen die door de VLK werden aangekaart. Ik verhoog de leeftijd voor de maximumfactuur voor kinderen tot en met 18 jaar. Hetzelfde doe ik voor het bijzonder solidariteitsfonds voor kinderen. Ten slotte zal er in de maximumfactuur geen beperking meer zijn tot de eerste 90 dagen van de ziekenhuisopname. Deze drie maatregelen zullen van toepassing zijn op de kosten van het volledige jaar 2004. Een van de ontwerpen van koninklijk besluit werd reeds goedgekeurd door de Ministerraad. De twee andere volgen binnenkort. Op kruissnelheid trek ik hiervoor 13 miljoen euro uit. De ruimte op de begroting liet me echter niet toe om ook voor de thuiszorgequipes geld uit te trekken. Dat betekent echter niet dat ik dat minder belangrijk vind.

Als sommige geneesmiddelen alleen terugbetaald worden in hospitalen of in één one day clinic setting en niet thuis, dan is dit in principe omwille van de veiligheid. Het is zo dat bijna alle vormen van intraveneuze toediening van antibiotica niet terugbetaald worden

Je souhaite discerner trois types de problèmes. Il s'avère que les nouvelles mesures ne sont pas suffisamment connues. Très peu de demandes sont adressées au Fonds spécial de solidarité pour les enfants. Je chargerai l'INAMI de lancer une campagne d'information.

Une série de retards et de difficultés liés à la mise en place de nouvelles mesures n'ont pas fait l'objet d'une évaluation suffisante.

Une évaluation et une correction sont donc nécessaires.

Aucun financement n'a encore été prévu pour les équipes de soins à domicile. Pour combler ces lacunes, il faut dégager des moyens et donc opérer des choix. Néanmoins, je ne me soustrais pas à mes responsabilités.

A propos de cette matière, une série de mesures ont déjà été prises dans le cadre du budget. La limite d'âge pour le maximum à facturer pour les enfants et le fonds spécial de solidarité pour enfants est relevée et passe à 18 ans. Dans le cadre du maximum à facturer, la limitation aux 90 premiers jours de l'hospitalisation est supprimée. Le Conseil des ministres a déjà adopté un des arrêtés royaux et deux autres vont suivre. Lorsque la vitesse de croisière sera atteinte, les mesures coûteront 13 millions d'euros. Il ne restait cependant

indien ze thuis toegediend worden. Hetzelfde geldt voor chemotherapeutische middelen.

De adviesorganen inzake vergoedbaarheid van het RIZIV hebben geoordeeld dat toediening van dergelijke middelen via infusen beschouwd moet worden als gepaard gaand met te veel risico's. Toediening van zware geneesmiddelen via infuus is medisch niet zonder risico. Alvorens verdere stappen te ondernemen wil ik een wetenschappelijke evaluatie hebben. Het RIZIV financiert momenteel een pilootstudieproject waarbij twee teams van speciaal opgeleide verpleegkundigen thuis complexe en technische zorgen verstrekken.

Het project betreft volwassen patiënten en kinderen, die getroffen zijn door een zware pathologie en die nood hebben aan complexe, technische verstrekkingen, die thuis willen blijven en waarbij de specialisten, huisarts, patiënt en familie ermee akkoord gaan dat de zorg thuis wordt toegediend.

Er zal worden bestudeerd hoeveel opnames zouden kunnen worden vermeden en wat de medewerking zal zijn van de eerstelijnszorgverleners. Er zal worden nagegaan of de levenskwaliteit zal toenemen, of de teams alle vereisten zullen nakomen en of het systeem op lokale basis kan worden uitgebouwd of zelfs kan worden veralgemeend. Ten laatste zal worden bekeken onder welke vorm de dienstverlening financieel haalbaar is, zowel voor de patiënt als voor de ziekteverzekering.

Ik zal heel binnenkort de Vlaamse Liga tegen Kanker uitnodigen op een werkvergadering om de verschillende knelpunten te bespreken. Samen met mijn collega, staatssecretaris Simonis, en met de betrokken diensten zal ik nagaan hoe wij de knelpunten zo snel mogelijk kunnen oplossen.

06.03 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik wil nog even heel specifiek terugkomen op de thuiszorgequipes.

Mijnheer de minister, "Kom op tegen Kanker" – de grote inzamelactie van de VLK – heeft vorig jaar voor een periode van twee jaar – 2003 en 2004 – 25 miljoen Belgische frank gegeven voor de thuiszorgequipes van Leuven, Brussel en Gent. Dat is niet zo verschrikkelijk veel. Het gaat over personeel en materiaal. Als voor deze prijs de levenskwaliteit van heel wat kankerpatiëntjes kan worden verbeterd, moet dat ook gebeuren. Ik wil er nog even de nadruk op leggen: het gaat over 25 miljoen Belgische frank voor een periode van twee jaar voor materiaal en personeel. Dat lijkt mij niet overdreven.

Ten tweede, u hebt ook antwoord gegeven op de vraag die voor morgen stond geprogrammeerd in de commissie voor de Sociale Zaken. Ik dank u daarvoor. Ik heb ook begrepen dat u ondertussen een afspraak hebt met de VLK. Ik denk niet dat ik de vraag morgen opnieuw zal stellen.

*Het incident is gesloten.
L'incident est clos.*

plus de moyens disponibles pour les équipes de soins à domicile.

La limitation du remboursement de certains médicaments à leur administration en milieu hospitalier a été décidée pour des raisons de sécurité. Avant d'entreprendre quoi que ce soit dans ce domaine, je tiens à disposer d'une évaluation scientifique. L'INAMI finance actuellement un projet pilote en matière de soins complexes et techniques à domicile.

Nous évaluerons le nombre d'hospitalisations qui peuvent être évitées et la contribution des prestataires de soins de première ligne. Nous examinerons si la qualité de vie s'améliore, si les équipes sont en mesure de respecter toutes les exigences et dans quelle mesure le système peut être développé. Nous devrons également étudier la faisabilité financière.

J'inviterai prochainement la ligue flamande contre le cancer à participer à une réunion de travail.

06.03 Karin Jiroflée (sp.a-spirit): L'opération "Kom op tegen Kanker" a permis de mettre 25 millions de francs à la disposition des équipes de soins à domicile de Louvain, de Bruxelles et de Gand pour 2003 et 2004. Ce n'est pas grand chose mais cela permet néanmoins d'améliorer la qualité de vie des jeunes patients cancéreux.

Le ministre a conclu un accord avec la ligue flamande contre le cancer. Je ne devrai plus poser de question demain à cet égard.

07 Vraag van de heer Yves Leterme aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de navelstrengbloedbanken" (nr. 1284)

07 Question de M. Yves Leterme au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les banques de sang de cordon" (n° 1284)

07.01 Yves Leterme (CD&V): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb met u al een samenspraak gehad in deze commissie op 24 november.

De bewaring van navelstrengbloed in het kader van stamcellentherapieën maakt op dit moment het voorwerp uit van commerciële acties. De opslag van navelstrengbloed maakt het voorwerp uit van commerciële aanbiedingen aan jonge moeders en toekomstige moeders. Ten belope van 70.000 tot 80.000 Belgische frank wordt in twee oefeningen aangeboden om het navelstrengbloed te bewaren voor een zeer lange tijd, zodanig dat het gebruikt zou kunnen worden tegen de ziektes van degenen die baby zijn en later, als alles goed gaat, ook groot worden.

Ik heb een ethisch en moreel probleem met de commercialisering van die activiteit. In het wetenschappelijk onderzoek, waarin België trouwens vooraanstaand is met een aantal heel belangrijke wetenschappers, is er vooruitgang op vlak van de geneeskunde en op het vlak van enkele tot nu toe ongeneeslijke ziekten. Wij moeten er echter voor oppassen dat de activiteiten die daaromtrent plaatsvinden, niet gecommmercialiseerd worden. Dat zijn praktijken van uitbuiting. Mensen worden aangesproken op zwakke momenten, wanneer zij een kindje gaan krijgen. Ik heb dat zelf nooit beleefd. Er wordt gewerkt op emoties en men laat contracten tekenen.

Ik heb de eer gehad om u dat probleem op 24 november voor te leggen. U hebt mij toen het volgende gezegd. Ik zal u citeren, hoewel ik u vrij goed ken en weet dat u nooit op uw woorden terugkomt. U hebt toen onder meer gezegd: "Het gaat om een bij uitstek niet-commerciële zaak. Navelstrengbloed heeft een medisch-wetenschappelijke toepassing en mag dus niet het voorwerp worden van contracten van commerciële aard. Bovendien bestaan er twijfels over het gebruik van eigen navelstrengbloed in geval van ziekte." U hebt ook op andere momenten in uw antwoord op 24 november laten blijken dat u het volledig met mij eens was dat de opslag, de bewaring en alle handelingen daaromtrent niet het voorwerp konden uitmaken van winstgevendende acties.

Ik heb toen voorgesteld om na te gaan of aan de bestaande, schoorvoetende activiteiten van VZW's van universiteiten steun kan worden verleend. Zou het niet beter zijn om in mensen die dat niet uit winstbejag doen, maar uit algemeen belang en dichtbij de wetenschappelijke toepassingen, ook met medische controle en medisch toezicht, te investeren vanuit de samenleving en om structureel tot een opslagsysteem en bewaarsysteem te komen? Door de structurele overheidssteun zouden die navelstrengbloedbanken uit de commerciële sfeer kunnen blijven.

Dat wordt nu geprobeerd. In mijn streek is er onder meer de VZW Sophea, die met concerten en allerlei benefietactiviteiten probeert centen te verzamelen om te zorgen dat er voor het kenniscentrum van professor Bogaerts middelen zijn. Dat kost wel wat geld.

07.01 Yves Leterme (CD&V): Le sang de cordon peut être utilisé dans le cadre de thérapies par cellules souches. Une certaine firme joue sur les sentiments du consommateur et propose aux jeunes mères de conserver le sang de cordon pendant une très longue période afin de pouvoir l'utiliser en cas de maladie ultérieure. La firme réclame jusqu'à 80.000 francs pour ce service.

Ces pratiques me posent un problème d'ordre éthique et moral. Il s'agit là d'une forme d'exploitation. Je me suis dès lors réjoui lorsque le ministre Demotte a confirmé le 24 novembre dernier qu'il ne pouvait en aucun cas s'agir d'une opération commerciale et que la conservation de sang de cordon ne pouvait faire l'objet de contrats commerciaux.

Or, certaines asbl dépendant d'universités proposent également ce service. A mes yeux, il serait judicieux de leur apporter un soutien. La mise en place d'un système de stockage structurel, en étroite collaboration avec les établissements scientifiques, permettrait de maintenir les banques de sang de cordon à l'écart de la sphère commerciale.

Le ministre de la Santé publique a renvoyé au projet d'arrêté royal élaboré en la matière par son prédécesseur au printemps 2003. A l'époque, le Conseil d'Etat avait fait observer que ledit projet n'avait pas d'assise légale. Le gouvernement allait remédier à ce problème par le biais de la loi-programme. Je dois malheureusement constater que cette base légale est toujours absente.

A mon estime, la nécessité de

Toen ik dat aan de kaak stelde vanuit een ethische en morele bekommernis, hebt u verwezen naar het ontwerp van koninklijk besluit dat in februari of maart 2003 werd opgesteld door toenmalig minister Tavernier. Het advies van de Raad van State merkte in zijn beschikkend gedeelte op dat het koninklijk besluit in kwestie geen wettelijke basis had. In de wet die van toepassing is zou het toepassingsgebied moeten worden aangepast.

Mijnheer de minister, u hebt mij op 24 november gezegd dat u mij de juiste teksten zou bezorgen en dat in de programmawet in elk geval zou worden geremedieerd aan het probleem van de wettelijke basis. Ik heb toen ook gezegd dat er klacht was ingediend bij de procureur des Konings in verband met de handelwijze van de betrokken firma. Ik was eigenlijk vrij tevreden over het antwoord, met name dat er in de programmawet een artikel zou worden ingevoegd dat de wettelijke basis zou bieden voor een eventueel in Ministerraad overlegd koninklijk besluit. Dat leek erop te wijzen dat u het probleem onder ogen zag, op de lijn van de heer Tavernier wou doorgaan en de zaak zou weghalen uit de commerciële sfeer.

In het verslag van de bespreking van de programmawet – het heeft wat tijd in beslag genomen om de programmawet en alle verslagen te lezen – staat dat er evenwichtig en snel moet worden opgetreden. Ik citeer u uit het verslag: “Een wettelijke basis is hier noodzakelijk waarbij de verdere en meer precieze omschrijving en definiëring in een koninklijk besluit wordt vastgelegd nadat de sector daadwerkelijk wordt geraadpleegd”.

Mijnheer de minister, ik heb meer dan de indruk dat er binnen de coalitie, binnen de regering terzake geen volledige eensgezindheid is over het wetgevend optreden om de kwestie uit de commerciële sfeer weg te halen en over de manier waarop dat moet gebeuren. Het lijkt mij dat er vanuit het kabinet van de eerste minister en ook van de VLD, met name van mevrouw Avontroodt, druk wordt uitgeoefend om toch commerciële activiteiten toe te laten.

Ik ben het daarmee niet eens. Ik vind dat dit, zoals u zelf op 24 november hebt gezegd, uit de commerciële sfeer moet worden gehouden. Daarom voelde ik een zekere ontgoocheling toen bleek dat er in de programmawet geen artikel was ingeschreven dat hiervoor een oplossing zou bieden, zoals u nochtans had aangekondigd. Ik heb evenmin een schriftelijk antwoord gekregen, zoals u nochtans had beloofd, op mijn vraag welke artikelen het bedrijf overtrad en op grond waarvan klacht is ingediend bij de procureur des Konings.

Vooraf wil ik weten hoever het nu staat met het wettelijk kader waardoor het bewaren en de opslag van het navelstrengbloed uit de commerciële sfeer zou worden gehaald, zodat dat op een ethisch meer verantwoorde manier kan gebeuren. Mijnheer de minister, ik vraag u dus hoe het zit met het wetgevend en regelgevend werk terzake.

Voorzitter: Yvan Mayeur.

Président: Yvan Mayeur.

07.02 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer Leterme, het is waar dat wij dat probleem lang hebben besproken in de commissie. Wat mevrouw Avontroodt toen heeft gezegd, is dat, als wij het commerciële netwerk

maintenir les initiatives en dehors de la sphère commerciale ne fait pas l'unanimité au sein du gouvernement. Le VLD, et plus particulièrement Mme Avontroodt, exercerait des pressions pour autoriser les activités commerciales.

En attendant, une plainte a été déposée contre la firme précitée. Par ailleurs, je n'ai jamais obtenu de réponse à ma question de savoir quelles dispositions légales cette entreprise avait enfreintes.

07.02 **Rudy Demotte**, ministre: Mme Avontroodt a simplement fait observer qu'en mettant les

en de universiteiten en faculteiten over dezelfde kam scheren, dat zou kunnen leiden tot een vermindering van de kwaliteit van het onderzoek.

Dat was de reden waarom ik op voorhand niet het argument dat u naar voren brengt, kon weerleggen.

Om preciezer op uw vraag te antwoorden, het heeft niet veel zin om de artikelen op te sommen van een door de Raad van State opgeheven koninklijk besluit, die door Criocell worden overtreden. Onder voorbehoud van de strafrechtelijke procedure die aan gang is – dat heb ik daarnet herhaald – zijn de overtreden artikelen de volgende: artikel 1, 1°, 3°, 4°, 5°, 6° en artikel 3, §1.

Nu de wet betreffende transplantatie van organen, cellen en weefsels van kracht is geworden, kan het overleg met het veld worden aangevat. Het is evident dat de definitie en de erkenningsvoorwaarden voor de navelstrengbloedbanken in het koninklijk besluit zullen worden opgenomen. Het koninklijk besluit moet eveneens conform de Europese richtlijnen daaromtrent zijn. Men zegt me dat het koninklijk besluit over een maand klaar zou moeten zijn. Men heeft dus nog een maand nodig.

07.03 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de minister, begrijp ik u goed? Moet er dan toch geen aanpassing van de wetgeving komen? Kan een koninklijk besluit volstaan? U kunt mij daar met ja of neen op antwoorden.

Ik heb nog enkele bijkomende vragen.

Eerst kon het koninklijk besluit van de heer Tavernier niet van toepassing zijn, omdat de kritiek van de Raad van State was dat er geen wettelijke basis voor was. Er was dan een voorontwerp van programmawet, waarin u een artikel over de kwestie voorzag. Dan stuurt het bedrijf op 26 november 2003 een brief naar de eerste minister waarin het bedrijf argumenteert dat het niet akkoord gaat. De brief kwam er twee dagen na mijn vraag in de commissie voor de Volksgezondheid. Blijkbaar wist het bedrijf dus heel goed wat in het voorontwerp van programmawet stond. Ik zal daar overheen stappen, ook al weten wij als parlementsleden dat niet. Vervolgens verdwijnt het artikel uit de programmawet. Nochtans was dat bedoeld, omdat er een probleem was van gebrek aan wettelijke basis. Nu zegt u dat een en ander alleen via koninklijk besluit kan worden bepaald.

Om het, ook voor de publieke opinie, heel eenvoudig te stellen, zullen we dan met het koninklijk besluit een sluitende regeling hebben en ervoor kunnen zorgen dat de commerciële activiteiten met betrekking tot het bewaren en opslaan van navelstrengbloed verboden zijn en dat het verbod ook op een sluitende manier kan worden gehandhaafd?

Dat is mijn heel duidelijke vraag. Ik stel ze nogmaals met een zekere aandrang, omdat ik zie dat vanuit vooral VLD-hoek wordt geschermd met commerciële belangen.

07.04 Minister Rudy Demotte: De specialist terzake zit nu op een vergadering om de vogelpest te bespreken. Dat is ook een belangrijk onderwerp.

entreprises commerciales et les établissements scientifiques dans le même panier, nous risquerions de nuire à la qualité de la recherche.

La firme dont il est question a enfreint les articles 1, 1°, 3°, 4°, 5°, 6° et l'article 3 §1 de l'arrêté royal, que le Conseil d'État a suspendu entre-temps. Un nouvel arrêté royal relatif aux conditions de reconnaissance des banques de sang de cordon est en cours de préparation. Il devrait être prêt dans un mois.

07.03 Yves Leterme (CD&V): Dès lors, une adaptation de la législation ne serait pas nécessaire? Un arrêté royal suffit-il pour empêcher la conservation à des fins commerciales de sang de cordon? Je pose expressément la question parce que le VLD évoque des intérêts commerciaux.

07.04 Rudy Demotte, ministre: Il s'agit d'une matière particulièrement technique. Nous nous baserons sur le projet de

We gaan het koninklijk besluit van minister Jef Tavernier als basis gebruiken. Er zullen wel een aantal veranderingen worden aangebracht. Het principe van de niet-commerciële realisatie (...)

l'ancien ministre, M. Tavernier.

07.05 Yves Leterme (CD&V): (...)

07.06 Minister Rudy Demotte: Navelstrengbloed is gewaardeerd. Ik zou het zelfs in het Frans niet kunnen zeggen. Ik vraag dat het in de tekst blijft opgenomen.

Wat nu bestudeerd werd, is hoe men met de farmaceutische industrie kan negotiëren.

07.07 Yves Leterme (CD&V): (...).

07.08 Minister Rudy Demotte: Nee, ik spreek hier niet van één geval; ik heb het over een globale benadering. Er zijn enkele – het gaat dan over zeer technische zaken en als het nodig is zou ik graag hebben dat de technicus het hier komt uitleggen – manipulaties van het navelstrengbloed die geen problemen stellen op ethisch vlak. Er bestaan enkele technische manipulaties van het navelstrengbloed die op wetenschappelijk vlak nodig zijn. Om een volledig antwoord te kunnen geven, herhaal ik dat het principe voor mij hetzelfde blijft.

Indien nodig kan de technicus u een vollediger antwoord geven. Als u het antwoord nu wenst, is het mogelijk. Als u het antwoord schriftelijk wenst, is dit ook mogelijk want dan hebben we nog een beetje tijd.

07.08 Rudy Demotte, ministre: Je ne parle pas d'un cas spécifique. Je décris mon approche globale. Un certain nombre de manipulations du sang de cordon ne soulèvent aucun problème éthique. Il s'agit de manipulations scientifiquement nécessaires. Si vous souhaitez une réponse technique, je peux demander à un expert de venir vous expliquer la situation ici en commission.

07.09 Yves Leterme (CD&V): Wat voor mij belangrijk is, is dat ik van u de garantie krijg dat u nog steeds staat achter wat u gezegd hebt op 24 januari, ik citeer: "Het gaat om een bij uitstek niet-commerciële zaak en ze mag niet het voorwerp uitmaken van contracten van commerciële aard."

Op dat vlak ben ik het volledig met u eens. Ik wil er ook over waken dat u, in het verlengde van de strafklacht die is neergelegd in Mechelen of Leuven, de nodige stappen zet zodat er een sluitende wetgeving komt om de commerciële praktijken te verbieden. Ik ben graag bereid om met uw technicus even te overleggen, maar ik heb enige argwaan als ik zie dat dit aanvankelijk was toegezegd via de programmawet, maar er nadien werd uitgehaald.

Ik heb mijn vraag gesteld op 24 november en op 26 november gaat er vanuit het bedrijf een brief naar de eerste minister. Nadien is er een mail met kopie aan mevrouw Avontroodt, enzovoort. Uiteindelijk stel ik vast dat dit artikel niet meer is opgenomen en dat het er niet van komt.

Uiteraard vertrouw ik u, mijnheer de minister. Wij zitten op dezelfde golflengte, maar naast mijn vertrouwen zal ik ook een zeker toezicht organiseren om erover te waken dat het de komende weken ook effectief zover komt want het gaat hier over jonge moeders die worden aangesproken door bedrijven en contracten tekenen op een emotioneel belangrijk moment, waardoor ze zich voor 60 of 80.000 frank engageren voor iets waarvan de zinvolheid in vraag wordt gesteld door een aantal mensen.

07.09 Yves Leterme (CD&V): Il m'importe essentiellement que le ministre continue à garantir qu'il s'agit d'une affaire non commerciale. Je souhaite veiller avec le ministre à ce que la plainte actuelle constitue l'amorce d'une législation cohérente interdisant les pratiques commerciales. L'inclusion initiale d'un article à ce sujet dans la loi-programme et sa suppression ultérieure ne sont pas de nature à renforcer ma confiance. Il s'agit de jeunes mères qui se voient proposer un contrat pour un montant de 60.000 ou 80.000 francs à un moment particulièrement chargé d'émotions, alors que l'objet de ce contrat est mis en cause par certains scientifiques.

07.10 Minister **Rudy Demotte**: Het gaat om zeer technische manipulaties. (...)

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

08 Vraag van de heer Jo Vandeurzen aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "Vlaamse artsen in Nederland" (nr. 1301)

08 Question de M. Jo Vandeurzen au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "les médecins flamands actifs aux Pays-Bas" (n° 1301)

08.01 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, sinds ik mijn vraag heb ingediend heeft ze nog aan actualiteit gewonnen. Ik las dat 580 artsen naar Nederland verhuisd zijn. In diverse publicaties las ik ook dat de Nederlandse overheid op een aantal niveaus acties plant om Vlaamse artsen aan te trekken en aan te zetten om in Nederland actief te worden. De Artsenkrant van deze week meldt dat de Landelijke Huisartsenvereniging in Nederland alarm slaat en stelt dat over vier jaar een miljoen Nederlanders zonder huisarts zal zitten.

In ons land woedt een debat over de numerus clausus en het beroep van de huisarts, een brandend actueel thema. Vraag is hoe jonge mensen kunnen worden aangezet te kiezen voor het beroep van huisarts.

Mijnheer de minister, hoe staat u tegenover de actie die de Nederlandse overheid promoot om Vlaamse huisartsen aan te trekken? Hebt u terzake reeds contact gehad met de Nederlandse overheid? Mekaar vliegen afvangen in een dermate belangrijke materie lijkt me eigenaardig.

08.02 Minister **Rudy Demotte**: Mijnheer de voorzitter, collega's, dat de Nederlandse overheid onze huisartsen aantrekt is niet nieuw. Frankrijk houdt er dezelfde strategie op na. Deze landen beseffen het belang van de eerstelijnszorg. Indien men rekening houdt met de financiële voorwaarden die deze landen aanbieden, kan men begrijpen dat een aantal van onze artsen kiezen voor betere werkomstandigheden in de ons omringende landen. Het Europees vrij verkeer maakt dit mogelijk.

Ik ben niet van plan tegen deze houding in te gaan omdat het vrij verkeer van personen dit mogelijk maakt. Dit is een reden te meer om de eerstelijnszorg te herwaarderen en om binnen de beperkingen van het medisch aanbod rekening te houden met de uitstap uit het beroep.

Ik vraag tegelijkertijd aan de regering om bij de berekening van het aantal artsen dat noodzakelijk is om de werkkraft stabiel te houden, rekening te houden met de uitstap uit het beroep. Dit wordt meer urgent op het ogenblik dat een aantal meerderheidspartijen de plannen van de Belgische commissie in twijfel zouden trekken.

08.03 Jo Vandeurzen (CD&V): Mijnheer de minister, u hebt een week in het buitenland verbleven. Wat uw laatste punt betreft, vraagt CD&V zich dikwijls af of er binnen de meerderheidspartijen nog wel coherentie bestaat inzake het gezondheidsbeleid. Tijdens uw afwezigheid hebben wij vastgesteld dat er nogal wat verschil in visie is en dat men dit zonder schroom publiek maakt. Dat is niet de beste

08.01 Jo Vandeurzen (CD&V): J'ai lu que 580 médecins se sont installés aux Pays-Bas. Les pouvoirs publics néerlandais favorisent ce phénomène. En effet, dans quatre ans, un million de Néerlandais risquent d'être privés de médecin généraliste.

Que pense le ministre des actions menées par les Pays-Bas? A-t-il eu des contacts à ce sujet avec les autorités néerlandaises?

08.02 Rudy Demotte, ministre: Les Pays-Bas mais aussi la France attirent nos médecins. Conscients de l'importance des soins de santé de première ligne, ces deux pays offrent des conditions financières intéressantes. La libre circulation des personnes le permet et je ne m'y opposerai pas. Nous devons tenir compte de ce paramètre pour déterminer le nombre de médecins nécessaires.

08.03 Jo Vandeurzen (CD&V): La politique de santé mise en œuvre par la majorité est-elle encore cohérente? La semaine dernière, nous avons eu le sentiment contraire.

manier om als een geloofwaardige meerderheid op te treden.

Ten tweede, beseft u ook zeer goed, naar aanleiding van andere transnationale fenomenen in de gezondheidszorg die onder uw aandacht worden gebracht, dat de problematiek van de gezondheidszorg niet meer alleen kan bekeken worden op het niveau van ons land, maar dat wij ons op tal van terreinen rekenschap moeten geven van wachtlijsten in het buitenland en met "Nederbelgen" die in ons ziekteverzekeringsstelsel terechtkomen, van het transnationaal verkeer van de patiënten en van acties vanuit andere landen om artsen van hier aan te zetten in het buitenland actief te worden.

Ik deel natuurlijk ten gronde uw mening dat wij de voorwaarden waaronder het beroep van huisarts kan worden uitgeoefend in ons land op zo'n niveau moeten brengen dat, zowel financieel als wat de kwaliteit van de arbeid en de verzoening van arbeid en gezin betreft, er op die vlakken geen argumenten meer zijn om in een ander land te gaan werken. Het gaat om mensen die hier zijn opgeleid en die met ons gemeenschapsgeld hun studies hebben gedaan. Ik wil alleen maar onderstrepen dat u daaraan absolute prioriteit moet geven en dat u het beroep dringend de nodige herwaardering moet geven.

Het incident is gesloten.

L'incident est clos.

09 Question de Mme Françoise Colinia au ministre des Affaires sociales et de la Santé publique sur "la toxicité de certains emballages de denrées alimentaires" (n° 1389)

09 Vraag van mevrouw Françoise Colinia aan de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid over "de toxiciteit van sommige verpakkingen van voedingsmiddelen" (nr. 1389)

09.01 Françoise Colinia (MR): Monsieur le président, nos aliments sont souvent protégés par des contenants traités chimiquement pour leur assurer la plus longue conservation possible, autrement dit pour leur assurer une présence aussi longue que possible sur le marché. On constate que tous ces traitements chimiques offrent effectivement les meilleures garanties de conservation du point de vue microbiologique. Malheureusement, on doit constater que certains produits chimiques finissent par polluer l'emballage.

Les chercheurs du Centre commun de recherche de la Commission européenne ont constaté récemment que des petits pots contenant de la nourriture pour bébé comportaient des éléments assurant certes une étanchéité optimale mais susceptibles de favoriser la contamination chimique de l'aliment et ce, à des taux hors normes. Les chercheurs de cette Commission européenne estiment qu'il appartiendrait à l'industrie de trouver un moyen de réduire les taux de contamination, quitte à repenser l'emballage.

Je voudrais donc connaître, monsieur le ministre, quelles sont les garanties en matière de normes de Santé publique retenues en Belgique pour empêcher la contamination et savoir également s'il existe des normes européennes.

Nous devons désormais examiner la problématique des soins de santé dans un cadre plus large, compte tenu du phénomène de transnationalisation auquel nous sommes confrontés.

Il convient de revaloriser les conditions dans lesquelles s'exerce la médecine dans notre pays. Je vous rappelle que la collectivité finance la formation dans ce cadre.

09.01 Françoise Colinia (MR): Onze voeding wordt vaak beschermd door een chemisch behandelde verpakking, om ze zo lang mogelijk te kunnen bewaren. Vanuit microbiologisch oogpunt biedt chemische behandeling inderdaad de beste waarborgen op het vlak van de houdbaarheid, maar in sommige gevallen kan ze de verpakking verontreinigen.

Het gemeenschappelijk centrum voor onderzoek van de Europese Commissie stelde vast dat sommige potjes babyvoeding bestanddelen bevatten die de voeding chemisch zouden kunnen verontreinigen, waarbij de toelaatbare norm zou worden overschreden.

Welke waarborgen bestaan in België op het vlak van de volksgezondheid om ervoor te zorgen dat een dergelijke besmetting zich niet kan

voordoen?

Bestaan in dat verband Europese normen?

09.02 Rudy Demotte, ministre: Monsieur le président, madame Colinia, la matière à laquelle vous faites référence concerne la toxicité de certains emballages alimentaires mais plus particulièrement la présence de contaminants dans les petits pots pour bébés. La substance incriminée est appelée le SEM – semicarbazide. Suite à la découverte de cette substance dans certains aliments dont les petits pots pour bébés, la Commission européenne a demandé à l'EFSA, autorité scientifique de l'Union européenne, d'évaluer le risque potentiel encouru lors de la consommation de pareils aliments.

Qu'ont-ils dit? "Les analyses menées dans l'Union européenne ont montré leur présence, dans des aliments pour bébés, dans des teneurs inférieures à 25 ppb. La conclusion de l'EFSA est que le risque, s'il existe, est jugé très faible pour les nourrissons comme pour les adultes. Il serait cependant nécessaire de poursuivre l'étude et prudent de réduire l'exposition au SEM. Mais il serait peu judicieux de prendre des mesures immédiates en ce qui concerne les aliments pour bébés car ces mesures pourraient avoir des conséquences potentiellement dangereuses de natures différentes, par exemple des problèmes de conservation pour les aliments pour bébés. Dans l'intervalle, il n'y a aucune raison pour que les consommateurs, y compris les nourrissons, changent leurs habitudes alimentaires en raison de la présence possible de SEM dans certains aliments", dit encore l'autorité européenne – fin de citation.

Sur base de cet avis, la Commission européenne a décidé, par mesure de précaution, de modifier la réglementation existante en interdisant l'utilisation du SEM, après le 2 août 2005, en tant qu'agent gonflant. Jusqu'à cette date, les limites d'utilisation actuelles restent d'application. Je vais quand même donner une explication à ce stade car je vois que ce sujet est tellement technique qu'on n'y comprend rien. Dans les capuchons de bocaux pour bébés, ils utilisent un produit pour le rendre hermétique qui finit par transfuser dans la nourriture – ce sont les SEM. Par conséquent, on demande de changer les produits d'usage des capuchons. Je simplifie. Après le 2 août 2005, cette substance sera tout à fait interdite en tant qu'agent gonflant, autrement dit, jusqu'au 2 août 2005, cet agent est encore autorisé.

L'EFSA dit en substance ne pas déceler de danger, en ce compris pour des tout petits, mais par principe de précaution, ce sera interdit à partir de 2005.

La directive européenne a été publiée le 13 janvier 2004 dans le journal officiel de l'Union, avec comme intitulé "Directive 2004/1/CE de la commission du 6 janvier 2004". Elle porte modification de la Directive 2002/72/CE en ce qui concerne la suspension de l'usage de l'azodicarbonamide comme agent gonflant, cet azodicarbonamide étant à l'origine de la contamination des denrées par le sel.

La transposition nationale de cette directive est en cours. De manière générale, la réglementation nationale sur les matériaux en contact avec les denrées alimentaires est fondée sur les réglementations européennes. Nous allons donc encore une fois nous adapter.

09.02 Minister Rudy Demotte: Wat de aanwezigheid van verontreinigende stoffen in potjes babyvoeding betreft, werd meer bepaald SEM of semicarbazide aangetroffen.

Daarop heeft de EFSA, de wetenschappelijke autoriteit van de Europese Unie, onderzocht welk gevaar men mogelijk loopt wanneer men dergelijke voedingswaren eet. Volgens de EFSA is het risico voor de zuigelingen, als het al bestaat, zeer beperkt. Toch dient uit voorzorg de blootstelling van die voedingsmiddelen aan SEM te worden beperkt. Anderzijds mag niet overhaast te werk worden gegaan, omdat dan andere problemen zouden kunnen opduiken, bijvoorbeeld wat de bewaring betreft.

Op basis van dat advies besliste de Europese Commissie, bij wijze van voorzorgsmaatregel, de bestaande reglementering te wijzigen en het gebruik van SEM na 2 augustus 2005 te verbieden. Tot dan blijven de huidige normen gelden.

De Europese richtlijn 2004/1/EG, tot wijziging van de richtlijn 2002/72/EG inzake het gebruik van bepaalde stoffen voor verpakkingen, werd op 13 januari jongstleden bekendgemaakt en wordt op dit ogenblik in onze wetgeving omgezet. Zij zal op de door de Europese Commissie vooropgestelde datum in werking treden.

09.03 **Françoise Colinia** (MR): Pour faire coïncider les dates?

09.04 **Rudy Demotte**, ministre: Pour les respecter.

09.05 **Françoise Colinia** (MR): Que signifie "ppb"?

09.06 **Rudy Demotte**, ministre: "ppb", c'est vraisemblablement une "part par milliard", mais exprimée en poids. A mon sens, ce doit être une part par milliardième de gramme, mais je préférerais en avoir la confirmation scientifique. Un milliardième de gramme est une unité de mesure que je n'ai pas l'habitude d'utiliser quand je me pèse le matin!

L'incident est clos.

Het incident is gesloten.

La réunion publique de commission est levée à 20.17 heures.

De openbare commissievergadering wordt gesloten om 20.17 uur.